

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Znamenita dvajset-letnica.

Nemci so smatrali svetovno vojno kot sredstvo, da vpostaviyo svojo nadoblast nad drugimi narodi Evrope, zlasti nad slovanskimi narodi. Nemški kancler Bethmann-Hollweg je v nemškem parlamentu proglasil vojno kot borbo med germanstvom (nemštvom) in slóvanstvom. V tej borbi mora kajpada zmagati nemštvo ter tudi bo po njegovem mnenju in mnenju vesoljnega nemštva zmagalo. To hrepeneje se je v zvezi s precenjevanjem lastne moči sprevrglo v neko zanešenjaštvo, ki je bilo nedostopno za mirovne prigovore in nasvete, ker je terjalo na vsak način zmagoviti mir.

Nemško-nacionalni bes

V nekdanji avstro-ogrski monarhiji so isto mišljenje, kot Nemci, ki so bili privilegirani narod tostran Litve, gojili Madžari, ki so bili privilegirani narod onstran Litve. Vsi drugi narodi pa so krvaveli, trpeli in molčali. Govoriti niso smeli, ker so vsenemški in nemškutarski listi (med njimi zlasti ptujski »Štajerc«) takoj zahtevali vislice za vsakega Slovana, ki bi si upal spregovoriti svobodnejšo, četudi povse upravičeno besedo kritike. Molčati so tudi morali ljudski poslanci skoro tri leta. Šele proti koncu maja leta 1917 je bil sklican avstrijski državni zbor k zopetnemu zasedanju. Na krmilu je takrat bila Klam-Martincova vlada, ki je sledila nemško-nacionalnemu pravcu ter hotela vpeljati nemški državni jezik.

O razpoloženju vsenemških in nemško-nacionalnih elementov spričuje, da navedemo samo en primer, pisanje slovenozške »Marburger Zeitung«, ki je 30. maja pred otvoritvijo parlamenta med drugim zapisala te-le besede: »Jugoslovanski politiki v svojem časopisju in svojih posvetovanjih že zopet iztegujejo prste po sadovih svoje nekdanje nasilne politike; kdor more čitati njihovo časopisje, vidi tiste ljudi na delu, ki so po izbruhu vojne s srečo in protekcijo prišli mimo zidov kriminala, prišli mimo tistih mest, kjer opravlja svoj posel krvnik. Ti ljudje gojijo v notranjosti iste misli kot oni, ki niso bili tako srečni ali pa zaman pričakujejo v sovrážnem inozemstvu propada Avstrije.« »Marburger Zeitung« je torej zgodovinskega dne — 30. maja — zahtevala za naše poslance in voditelje ječo, vislice in krvnika. Isto in še stopnjevano sovraštvo zoper Slovane kot leta 1914, ko je nemško-nacionalni hudobni bes divjal zoper nedolžne Slovane ter spravil na tisoče in tisoče naših slovanskih bratov v ječe in strašne kazni.

Jugoslovanska deklaracija

V to strupeno nemškonacionalno zagrizenost je udarila kot bomba jugoslovanska deklaracija. Na otvoritveni seji parlamenta na Dunaju 30. maja so slovanski narodi opredelili in postavili svoje državno-pravne zahteve. Poljaki so zahtevali državno-pravno zedinjenje vseh dežel, kjer se govori poljski jezik. Čehi so obsodili dualizem, ki je ustvaril vladajoče in zatirane narode, ter zahtevali preustrojitev monarhije v zvezno državo svobodnih in enakopravnih narodnih držav. V imenu Jugoslovanov je prebral dr. Korošec kot predsednik »Jugoslovanskega kluba« od 17 slovenskih, 11 hrvatskih in 2 srbskih poslancev podpisano izjavo. V njej izjavljajo podpisani poslanci, da zahtevajo na temelju narodnega načela in hrvaškega državnega prava, naj se vse dežele monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvatje in Srbi, združijo v samostojno državno tvorbo, ki bo prosta vsakega narodnega gospostva tujcev in zgrajena na demokratičnem temelju. Za uresničenje te zahteve enotnega naroda bodo zastavili vse svoje sile. Žezlo habsburške vladarske ročevine, ki se omenja v deklaraciji, je bil le okvir. In ta okvir je odpadel, ko je avstro-ogrska monarhija pod težo svetovnega dogajanja razpadla.

Deklaracija: zahteva vsega naroda

Ta deklaracija je, kakor smo omenili, udarila ko bomba med Vsenemce in nemškutarje. Prestrašil jih je privid jugoslovanske države, ki je dobivala vedno stvarnejše oblike, in jim je klicala: Kmalu bo treba pobrati šila in kopita. Med našim ljudstvom pa je učinkovala kot gromki glas trombe, ki je povsod rodil odmev. Zanimivo je, da je prvi pritrdilni glas prišel s fronte. »Slovenski gospodar« je v svoji številki dne 9. avgusta 1917 objavil naslednje vrste, ki jih je prejel s fronte: »Podpisani slovenski topničarji gorskega topničarskega polka št. 17 pošiljajo domoljubne pozdrave vsem ljubim domačim ter cenjenim bralcem »Slovenskega gospodarja«, zlasti pa odličnemu tolmaču naših narodnih zahtev g. dr. Korošcu. Z vso pozornostjo zasledujemo pokrete naše jugoslovanske politike. Nas in vse pošteno misleče Slovence navdaja neomajno zupanje, da nam in jugoslovanski domovini iz krvi naših dragih padlih vzklije svoboda, za katero trpimo, se borimo in umiramo. Tega prepričanja nam sedaj ne prikrati nobena moč na svetu, najmanj pa kakšni »Štajerčevi« škrcnicelj-junaki. Bog

in narod!« Sledijo podpisi 17 slovenskih mož in fantov iz raznih delov Slov. Štajerske, ki jih list doslovno objavlja s pripombo: »Tak duh veje v vrstah slovenskih fantov in mož. Slava jim! Ponosni smo na naše jugoslovanske junake.«

Kot magična sila je šla deklaracija skozi ljudske množice ter zajela vse stanovne razumnika, kmeta, obrtnika, delavca, mladino, žene in dekleta. Podpisali so jo ljubljanski škof dr. Jeglič, zagrebški nadškof dr. Bauer, krški škof dr. Mahnič. Podpisali so jo duhovniki na dekanijskih konferencah, slovenske občine, prosvetna in druga narodna društva. Deklaracijski pokret je dobil tak razmah, da je postal občenarodni pokret. Pri podrobni agitaciji za deklaracijo so se posebno odlikovala slovenska dekleta, ki so v dobri nekaj mesecev zbrala za deklaracijo nad 200.000 podpisov Slovencev in Slovenk. Ti podpisi so bili na najslovesnejši način izročeni v Ljubljani voditelju Slovencev, Hrvatov in Srbov v bivši monarhiji dr. Korošcu. Bil so nekak plebiscit slovenskega naroda na prekretnici njegove zgodovine.

Zgodovinski pomen in nauk deklaracije

Zgodovinski pomen majniške deklaracije je v tem, da je dokument vsega našega naroda, podan svetovni javnosti, v katerem zahteva naš narod lastno, vsega tuje-narodnega gospostva prosto jugoslovansko državo, v kateri bo sam gospodoval v zvezi z jugoslovanskimi brati, Hrvati in Srbi. Načelo o samoodločbi narodov, ki ga je proglasil Wilson, predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, kot osnovno načelo za preureditev Evrope, velja ter se mora uporabiti tudi za nas: tako smo Slovenci zahtevali. Lastna državnost, ki naj se udeleži v zedinjenju in slogi jugoslovanskih bratskih narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov, je naš cilj, ki ga morajo uresničiti svetovni vojni sledeče mirovne pogodbe. Ta cilj je bil v resnici realiziran in je dejstvo, ki že obstoja 19 let. Da ostane kot nepremakljiv cilj naše narodne bodočnosti: to bo naša skrb in naša naloga. Za uspešno rešitev te velike narodne naloge poudarja majniška deklaracija drugo važno načelo: demokracijo. Isto načelo so poudarjali ter ga poudarjajo tudi Čeho-Slovaki. Oni so ga udeležili, a mi Jugoslovani ne. Pa ga bomo morali udeležiti, ker to zahteva blagobit naše države. V naših jugoslovanskih razmerah bo načelo demokracije takrat udeleženo, ko bo izginil sedanji pretirani centralizem ter bo v celoti vpostavljeno v dejanstvo načelo ljudske samouprave. Takrat šele bo dejansko uresničeno v notranjosti naše države načelo o samoodločbi narodov, na katerem je zasnovana majniška deklaracija.

Italijanski kralj in kraljica v Budimpešti

Dolgo se je že napovedovalo po časopisu, da bosta italijanski kralj in kraljica vrnila državnemu upravitelju Madjarske obisk. Ta napoved se je uresničila 19. maja, ko je izstopil italijanski kraljevski par ob pol enajstih na budimpeštanskem kolodvoru.

V noči na 19. maj je vozil italijanski poseben vlak s šestimi salonskimi vozovi visoke goste skozi naše ozemlje od Rakeka preko Ljubljane in Pragerskega do Kotoribe. Na naših postajah pozdravov in sprejemov ni bilo, ker se je vozila dvojica z najožjim spremstvom in z italijanskim zunanjim ministrom Ciano skozi Slovenijo za širšo javnost prikrito in v noči. Italijanski dvorni vlak so spremljali od Rakeka do Kotoribe samo zastopniki naše varnostne oblasti in ljubljanskega železniškega ravnateljstva. Vlak je postal le v Ljubljani in na Pragerskem, kjer so premenjali lokomotive.

Budimpešta je bila v pričakovanju visokega obiska vsa v italijanskih in madjarskih zastavah in slavlolikih. Na madjarskem ozemlju so na vsaki postaji ljudske množice in šolska mladina prirejale burne pozdrave kraljevemu paru. Na budimpeštanskem vzhodnem kolodvoru se je zbralo več nego 100.000 ljudi k najbolj slovesnemu sprejemu.

Na peronu je čakal regent Horthy s sooprogo, s člani vlade, z zastopniki obeh zbornic, z generali, z najvišjimi predstavniki madjarske duhovščine ter plemstvo v krasnih narodnih oblekah.

Godba je odigrala v pozdrav obe državi himni. Kralj je obšel častno četo in je sedel v državno kočijo, v katero je bilo vpreženih osem belcev. Ko se je pomikal spreved po cestah, je pozdravljal kralja, kraljico in spremstvo ob obeh straneh gosti ljudski špalir.

Na grob neznanega junaka je položil kralj venec in je nato nadaljeval svoj pohod v grad, kjer je bival tri dni. Za bivanja kraljevske dvojice v madjarski prestolici so se vršile tamkaj italijanskim gostom na čast velike vojaške parade, katere si je ogledalo do 300.000 ljudi.

Ob priliki visokega obiska je obiskalo Budimpešto zelo mnogo inozemcev. Posebni vlaki so pripeljali izdatno število uglednih italijanskih osebnosti.

Obisk italijanskega kralja in kraljice v Budimpešti je prvo inozemsko potovanje kralja in kraljice po proglasitvi italijanskega imperija.

Preosnova bolgarske vlade. Iz Kjusteivnove vlade so izstopili pravosodni, trgovinski in kmetijski minister, ki so bili nadomeščeni z novimi osebnostmi.

Po kronanju angleškega kralja. Zadnjič smo opisali slovesno kronanje angleškega kralja Jurija VI. v Londonu. Po končanih slovesnostih se zastopniki raznih držav niso koj razleteli, ampak so se vršili važni politični razgovori v angleški prestolici. Naš knez namestnik Pavle je sprejel dne 19. maja kot gost kralja v njegovi palači angleškega zunanjega ministra Edena. V zvezi z razgovorom princa Pavla z Ede-

nom in angleških politikov z raznimi inozemskimi državniki objavlja časopisje vest, da pripravlja Eden evropsko mirovno pogodbo za dobo 25 let. — Dne 20. maja se je vršila na reki Themsi ob navzočnosti kralja in kraljice ter zunanjih odposlanstev za sedanji čas največja parada bojne mornarice. Parade se je udeležilo 150 angleških edinic, 16 inozemskih bojnih ladij, mnogo jaht, motornih ladij itd. Število vseh ladij, ki so vozile mimo kraljevskega para, cenijo na 300. Od inozemskih ladij je bila pri paradi kot največja bojna ladja argentinska križarka, najmanjša pa estonska. Najhitrejša in najmodernejša bojna ladja je bila nemška oklopnica »Grof Spee«.

Za Londonom Pariz. Priliko kronanja angleškega kralja so izrabili zastopniki raznih držav predvsem za važne razgovore z angleškimi državniki v Londonu. Na povratku iz Londona se je ustavilo več diplomatov v Parizu. V Parizu se je pomudil za en dan avstrijski zunanji minister dr. Schmidt. Ta obisk je bil baže namenjen organizaciji obiska avstrijskega kanclerja Sušnika, ki bo kmalu obiskal Pariz. — Zunanji minister sovjetske Rusije Litvinov je imel na povratku iz Londona dolge razgovore v Parizu s predsednikom francoske levičarske vlade Blumom. Po tem sestanku je bilo objavljeno uradno poročilo z izjavo, da hočeta Rusija in Francija ostati zvesti pogodbam, ki ju vežejo, in da bosta ščitili določila Zveze narodov.

Nova rdeča vlada v Valenciji. V prestolici rdeče španske vlade v Valenciji so doživeli v zadnjem času vladno krizo, ki je prikazala vodilno rdečo gospodo v čudni luči. Dosedanji predsednik valencijske vlade in največji gromovnik proti nacionalistom, Largo Caballero, je iz nove vlade povsem izpadel in se namerava izseliti v Mehiko. V Mehiki ima že kupljeno vilo in v njej 600.000 zlatih španskih pezet. Novo vlado v Valenciji je sestavil 48 letni Iuan Negrin, ki je po poklicu vseučiliški profesor. V Negrinovi vladi so trije socialisti, dva komunista, en zastopnik republikan-

Preganjanje nemških katoličanov je predmet interpelacije, ki jo je vložil v madjarskem parlamentu poslanec grof Szecheny, član katoliške stranke. V tej interpelaciji grof Szecheny poudarja, da madjarski katoliški narod z najglobljim občutjem in bolestjo posluša vsak dan vesti, da sedanji režim v Nemčiji preganja katoliške vernike. Nacionalnosocialistični režim se je posebno vrgel na katoliško duhovščino, redovnike, katoliško mladino ter njene voditelje in jih obtožuje izdajstva domovine. Organizirali so tudi velike procese, na katerih so iznesli izmišljeno moralno življenje ter tako uprizorili umetno razne škandale. Vse to so počenjali le zato, da bi katoličanom škodovali na ugledu. Grof Szecheny zahteva od vlade, da v interesu preganjanje cerkve stopi v stik z nemško vlado in naj ji sporoči, da se spričo takšnega preganjanja in samopašnosti narodnosocialistične stranke madjarski katoliki ne bodo borili za sedanji nemški

Vajenci

dobijo hrano in stanovanje po zelo znižani ceni. Upoštevamo gmotne razmere. Le pismene prijave na: Društvo za zaščito delavske mladine v Mariboru.

ske levice, en zastopnik republikanske unije, en zastopnik katalonske levice in en zastopnik baskovskih nacionalistov. V novi vladi niso zastopani anarhisti, pač pa je sestavljena iz vseh strank, ki tvorijo ljudsko fronto.

Kako bo zgledala Stalinova pomilostitev? Ob priliki 20 letnice boljševiške revolucije namerava diktator Stalin pomilostiti tri milijone oseb. Od pomiloščenja bodo izključeni pristaši trockizma, vojaški špijoni, protirevolucionarji in teroristi ali nasilneži. Po tej fotografiji Stalinove pomilostitve je zaprt v Rusiji vsak petindvajseti ali trideseti človek. Pomiloščena bo samo ena petdesetina vseh sovjetskih državljanov in v ječah bo še nadalje ostalo ravno toliko političnih osumljencev.

Kontrola nad vodstvom sovjetske vojske. Objavljen je že dekret o uvedbi vojnih svetov, ki bodo tvorili nadzorstvo nad rdečimi generali. Od sedaj zanaprej bosta rdeča armada in mornarica pod kontrolo komunistične stranke. Nadzorni vojni sveti so sestavljeni iz treh članov in bodo uvedeni povsod, kjer se nahajajo večje enote armade in brodovja. Člani najnovejšega nadzornega sveta bodo morali vršiti strogo nadzorstvo nad poveljniki in častniškim zborom, imajo na vpogled mobilizacijo in so jim zaupana široka pooblastila za pobijanje vohunstva.

V sovjetski Rusiji so zopet streljali. Po poročilih iz Habarovska je najvišje vojaško sodišče obsodilo na smrt radi špijonaze in trockizma 44 oseb, katere so koj ustrelili. Med ustreljenimi je tudi ena ženska.

režim. — Ko je naš list iz istega četa solidarnosti s trpečimi katoličani v Nemčiji obsodil divjo narodnosocialistično gonjo zoper katoliške duhovnike in redovnike, je »Jutro« smatralo za potrebno, da pred svojimi bralci nekoliko razbremeži narodnosocialistične preganjance. Objavlja namreč, kako je bil neki nemški duhovnik obsojen na osem let robije in da ti procesi baže vendar niso tako neosnovani ter da niso samo akt političnega preganjanja. Za »Jutro« kajpada ni merodajna ta »malenkostna« okolnost, da nemški narodni socializem igrinja procese zoper duhovnike in redovnike, kadar jih politično potrebuje. Razlika med nemškim narodnim socializmom in »Jutrom« pa je v tem, da »Jutro« gonjo zoper duhovnike vedno potrebuje.

Katoličane poliberaliti! Sv. Oče Pij XI. je izdal okrožnico proti komunizmu, ki je po širnem svetu, ne samo med katoličani, marveč tudi med narodi, ki ne pripadajo krščanstvu, vzbudila silno zanimanje. Ta okrožnica je v živo zadela ruski boljševizem, ki proglašja katolicizem kot svojega največjega in najdoslednejšega nasprotnika. Resnice, ki jih papež postavlja pred

oči ruskim boljševiškim brezbožnikom, so neovrgljive. Proti njim ne morejo boljševiki drugega postaviti, kot svojo hudobno voljo. Njih geslo je: še globlje v brezboštvo in protikršćanstvo! V vrstah katoličanov pa še več liberalizma! To navodilo je izdal Jaroslavski, generalni tajnik organizacije brezbožnikov. Na seji vodstva brezbožniške organizacije je med drugim to poudaril: »Papežu ne bomo tako odgovorili, kakor da bi hoteli njega in njegove druge prepričati. Nas zanima samo množica katoličanov, katere hočemo in moramo napraviti za liberalce. Odgovorili bomo tako, da bomo katolicizem uničevali z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago. Nova ustava ni dovolilna listina za versko agitacijo. Nasprotno, ona je najboljšje jamstvo za brezboštvo v obliki, kakor ga propoveda boljševiška država in stranka. Borili se bomo naprej, da osvojimo katoliške množice.« Torej hočejo ruski komunistični brezbožniki osvojiti katoliške množice. In kako? S širjenjem liberalizma, lažnjivega svobodomiselstva in naprednjaštva. Ko bodo množice poliberaljene, bodo godne za komunizem. Tako torej boljševiki sami potrjujejo to, kar vedno poudarja papež in njegovemu nauku sledeči katoličani: liberalizem je predhodnik in utiralec pota za komunizem. Kdor se torej hoče učinkovito obraniti pred komunizmom, mora svojo akcijo predvsem uperiti proti liberalizmu, njegovim listom, ustanovam in organizacijam.

Komunistični krstni list. Francoski komunisti razvijajo živahno agitacijo po vsej državi. Vlada ljudske fronte, ki jo sami podpirajo, jim daje v to svrhu popolnoma svobodne roke. V svoje mreže, v katere predvsem lovijo marksistično usmerjene delavce, bi tudi radi vlovili veri vdane katoličane. Hlinijo ne samo nekako strpljivost napram katolicizmu, marveč celo spoštovanje. To pa je samo navadna hinavščina. V resnici francoski komunisti niso nič boljši kot njihovi ruski tovariši, saj so vsi pod isto vrhovno komando. Kakšno je resnično stališče francoskih komunistov do vere, dokazujejo brezbožni krstni listi, ki so jih komunistični brezbožniki na Francoskem vpeljali. Na takšnem krstnem listu je v enem kotu slika človeka, ki razbija križ na drobne kose. Napis na tem listu pa se tako glasi: »Brezbožni delavci Francije in kolonij! Mi podpisani se obvezujemo Zvezi brezbožnikov Francije in kolonij, da bomo to dete branili pred vsakim posrednim ali neposrednim vplivom cerkve ter da ga bomo odgojili za službo delavskih mas, ki jim dete pripada, potom razredne borbe.« Sledijo podpisi očeta, matere in botrov. To je dokaz ne samo za strupeno sovraštvo komunizma zoper vero in cerkev, marveč tudi za to, da hočejo komunisti zastrupiti s tem sovraštvom že nedolžna srca otrok. Gorje državi, kjer morejo komunisti izvršiti svoj peklenski naklep!

nik, vsi Vam želimo, da bi še preživeli mnogo let tako zdravi in vedri, preden odpotujete na »večne gore«! Bog Vas živi!

Prof. dr. Ivan Prijatelj umrl. V Ljubljani je podlegel daljši bolezni g. dr. Ivan Prijatelj, vseučiliški profesor in eden najboljših odličnih slovenskih književnih zgodovinarjev.

Nesreče.

Žrtev stekline. V mariborski bolnišnici je preminul 20. maja na posledicah stekline Ivan Klančnik, ugledni mizarški mojster iz Mejne ulice na Pobrežju, mestni občinski svetnik in zvest pristaš JRZ. Pred tremi tedni ga je vgriznil na roko stekel pes. Klančnik se ni zmenil za malenkosten vgriz in je poiskal žalibog zdravniško pomoč prepozno. Ugledelemu ter blagemu možu svetila večna luč, žalujočim preostalim naše sožalje!

Dve hudi prometni nesreči. Na Košakih pri Mariboru je motociklist podrl 12 letnega Franca Lešnika, kateri si je zlomil pri padcu nogo. — Ivan Straus, 28 letni delovodja opekarne na Košakih, se je vračal na večer domov na motornem kolesu. Zaletel se je v 61 letnega muzikanta Janeza Novaka, doma od nekod iz Dolenjske. Suneč je podrl oba na trdo cesto in sta obema počili lobanji. Novak ima povrh še hudo poškodovan obraz. Omenjeno trojico ponesrečencev so oddali reševalci v mariborsko bolnišnico.

Bridka posledica neprevidnega ravnanja z orožjem. V Zgornji Velki pri Mariji Snežni tik ob avstrijski meji se je zgodila huda nesreča pri posestniku Weinhandlu. V hiši sta bila sama domača sina 15 letni Friderik in 13 letni Anton. Friderik je iskal v omari svoj suknjič in je zadel na tamkaj shranjeno očetovo lovsko puško.

Anica dobi balo

Ko bi bilo perilo tudi tako trpežno, kakor je lepo!

Poglej, kako je mamino platno še vedno lepo in trdno!

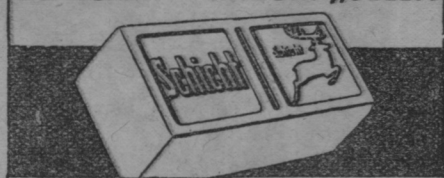

Da, našim materam je bilo veliko boljše!

Pravilno prano 3

SCHICHTOVIM MILOM „JELEN“

Orožje je vzel iz omare in se je z njim igralkal, ker ni vedel, da je v njem naboj. Pomeril je proti bratu, odjeknil je strel in brat se je zgrudil, zadet od celega naboja. Kakor hitro so se vrnili starši in videli, kaj je napravila mladeniška neprevidnost, so ukrenili vse potrebno, da je bil hudo ranjeni sin prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Nesreča posestnika pri vpreganju konj. Konj je brcnil in je zlomil nogo v stegnu posestniku Antonu Jurša pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Otrok se smrtno opek. V Plitvicah pri Apačah ob severni meji se je zgodila v hiši cestarja Franca Rakovec smrtna nesreča. Rakovčeva 18 mesečna Tončka je

NOVICE

Osebnostne vesti.

G. Lojze Cilenšek — 70 letnik. V petek, 28. maja nastopi 70. leto življenja č. g. Cilenšek, duhovni svetnik in župnik v Poljčanah. Rojen je bil v Žalcu v Savinjski dolini, gimnazijo pa je obiskoval v Mariboru. Letos obhaja v družbi še treh tovarišev-maturantov 50 letnico mature. Izmed tovarišev-duhovnikov sta živa samo še dva. Kaplanoval je pri Sv. Marku niže Ptuj in v Kostivnici, po treh letih je postal župnik v Stoprcih in leta 1901 je prišel v Poljčane. Povsod se je z občudovano vnemo trudil za duhovni preporod naroda. V narodnostnih bojih, v katerih je hudo trpel, je bil vedno v prvih vrstah. Z ustanovitvijo Posojilnice in konzumnega društva je tako rekoč rešil našega malega človeka pred izkoriščevalci. Leta 1907 je ustanovil Prosvetno društvo in mu ostal v pomoč do danes z besedo in — denarjem. S svojim odkritim, pa doslednim delom si je pridobil mnogo prijateljev, radi svoje zdrave, vesele narave pa je deležen spoštovanja vseh. Širom Slovenije je znan kot planinec. Prehodel je vse slovenske gore in švicarske Alpe, 43 krat je bil na Triglavu, skoro j — prišel na Mount Blanc, z Matterhornom pa je samo »potegnile« svojega planinskega tovariša g. Mlakarja Janka. Ker je vedno rad plezal po gorah in je v dušno pastirskih postojankah plezal okoli »štajerskega Triglava«, ga imenujejo »bočki župnik«. Kljub visokim letom ga ta planinska žilica še ni zapustila. Še v tej visoki starosti, ki skriva v sebi težke boje in preizkušnje v življenju, je častiti g. jubilar vesel in zdrav. G. žup-

v nezavarovanem trenutku se motala krog štedilnika. Padla je na glavo v čeber kro-pa ter se je tako opekla, da je kmalu podlegla opeklina.

Trčenje dveh avtomobilov. V Slov. Bi-stricti sta trčila 20. maja na ozki državni cesti pri samostanski cerkvi avto zagreb-škega pogrebnege zavoda in tovorni av-tomobil konjiškega trgovca Koropeca. Sunek je poškodoval samo obe karoseriji, motorja sta ostala nepoškodovana in tudi vozačema se ni zgodilo nič hudega.

Nevarno trčenje. V Čepļah blizu Vran-skega sta trčila na ovinku kolesar in avto. Kolesar Kokovnik je peljal spredaj na bi-ciklu ljudskošolskega učenca Adalberta Sveta v smeri proti Čepļam. Na ovinku mu je pripeljal nasproti avto, ki je last trgovca Čizeja iz Črne in ga je šofiral A. Peče. Pri trčenju je priletel Svet v šipo avtomobila, jo zdrobil in se je toliko po-škodoval, da so ga oddali v celjsko bol-nišnico. Kokovnik je odnesel iz na prvi pogled hude nesreče le lažje praske.

Na povratku proti domu smrtno pone-srečil. Janez Glasenčnik, posestnik v Za-vodnjem pri Šoštanju, se je vračal na ve-čer po kolovozni poti proti domu. Pot je polna ovinkov. Na enem ovinku je krenil v napačno smer, zgrešil brv, padel je v 5 m globoko strugo, si prebil lobanjo in utonil v komaj 5 cm globoki vodi.

Nesreča vsled splašenih konj. Mihael Žolnir, posestnik pri Sv. Rupertu v Bra-slovčah, se je peljal 19. maja z dvovprež-nim vozom. Konji so se splašili avtomobi-la, zdivjali, Žolnir je padel z voza in kolo voza mu je zmečkalo prsni koš. Hudo po-škodovanega so prepeljali v celjsko bol-nišnico.

Padel 7 m globoko in se ubil. S stebra žerjavove proge na Jesenicah je strmogla-vil z višine 7 m in se je ubil 20. maja mlad delavec Ivan Potisk. Smrtno ponesrečeni je privezoval z monterjem železno vrv na stebri železne konstrukcije.

Huda prometna nesreča. Dne 22. maja krog osmih zvečer je zadel blizu Lepogla-

ve avtobus, s katerim so se vračali z maj-niškega zleta učenci 6. realne gimnazije v Koprivnici, na prelazu ob mešani vlak. Avtobus je čisto zbit ter zdrobljen, dva učenca sta bila na mestu mrtva, osem hu-do, 22 pa manj ranjenih.

Razne požarne nesreče. V Makolah pri Poljčanah in v okolici so beležili zadnje dni kar tri požare. Posestniku Jožefu Žni-darju je uničil najbrž podtaknjen ogenj s slamo krito gospodarsko lopo. Posest-niku Antonu Lampretu je vpepelil ogenj radi slabega dimnika leseno stanovanjsko poslopje. V Radušah je izbruhnil ogenj v gospodarskem posloju posestnika Marti-na Popoviča. Zgorelo je poslopje s krmo in z raznim gospodarskim orodjem. — V Spodnjem Dupleku pri Mariboru je po-gorela domačija posestniku Letonji. Do-mače je prebudilo iz spanja lajanje psa in so si rešili golo življenje. Škoda znaša 35.000 Din. — V št. Janžu na Dravskem

polju je pogorela posestniku Jakobu Per-neku domačija, njegovemu sosedu Rudol-fu Čelanu pa gospodarsko poslopje. — V Štražgojncih pri Cirkovcah je vpepelil ogenj hišo posestniku Maksu Butolen. — V Hinjah na Kranjskem se je vnel ob 9. uri zvečer veliki oltar. Cerkev je bila za-klanjena po končanih šmarnicah. K sreči so ogenj pravočasno opazili in poklicali gasilce, kateri so preprečili, da ni zgorela vsa cerkev. Ogenj je nastal radi utrinka od sveče.

Razne novice.

Stari John Rockefeller umrl. Na sever-noameriškem polotoku Florida, v svojem poletnem bivališču v Dayronu Bidgoue, je umrl 23. maja na srčni kapi John Rocke-feller, 98 letni in po vsem svetu znani ameriški milijonar ter petrolejski kralj.

Opozorilo kmetom-dolžnikom. Tisti kme-tje-dolžniki, ki dolgujejo denarnim zavo-

Madjarski regent Horthy zasaja lopato v zemljo in s tem slovesno odvarja zemeljska dela za zgradbo proste luke v Budimpešti.

Levo: Slika angleške kraljeve rodbine po slovesnem kronanju. — Desno: Ob priliki kronanja angleškega kralja so razstrelili v irski prestolici v Dublinu spomenik angleškega kralja Jurija II. Irski nočejo ničesar več slišati o Angležih.

dom skupaj nad 25.000 Din, morajo prositi na okrajno sodišče za znižanje svojega dolga. Tako predpisuje uredba o likvidaciji kmečkih dolgov. Zadnji dan, ko morejo prositi, je 31. maj 1937. Če bi kdo še ne bil napravil prošnje, je torej zadnji čas, da jo napravi. Opozorjamo, da more prositi za znižanje vsakdo, katerega dolgovi pri denarnih zavodih skupaj so znašali nad 25.000 Din dne 20. aprila 1932.

Izplačilo vlog pri bivši avstrijski poštni hranilnici. Poštna hranilnica v Belgradu sporoča, da se bodo pričnili s 1. julijem začele izplačevati našim državljanom njih vloge pri bivši avstrijski poštni hranilnici, in sicer po ključu 4 krone = 1 dinar. Vsi vlagatelji po hranilnih in tekočih računih bivše avstrijske poštne hranilnice naj pošljejo do 5. junija Poštni hranilnici v Belgrad te podatke: 1. svoj sedanji naslov (kraj, ulica, banovina); 2. številko potrdila (tek. številko in številko seznama), ki so ga prejeli ob izročitvi prijave in knjižice; 3. številko hranilne knjižice ali čekovnega računa, in 4. potrdilo oblasti, da smejo podedovati te terjatve. (To potrdilo seveda le v primeru dediščine.) Vsa pisma s temi podatki je nasloviti: Poštna hranilnica, izplačilo vlog pri bivši poštni hranilnici na Dunaju, Belgrad. — Izplačale se bodo le one terjatve, ki so bile objavljene do 10. septembra 1929. — Druge terjatve bo izplačala sedanja Poštna hranilnica na Dunaju po ključu 10.000 K = 1 šiling. Kdaj se bodo začele izplačevati terjatve pri bivši madjarski poštni hranilnici v Budimpešti, je še popolnoma neznano.

Enodnevní tečaj o zatiranju bolezni in škodljivcev vinske trte in o poletnih delih v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v četrtek 3. junija. Tečaj bo brezplačen, teoretičen in praktičen, in bo trajal od 8 do 12 in od 14 do 18.

Naplavljeno truplo. Pri Sv. Marku pod Ptujem je naplavila Drava truplo starejše neznanke v kmečki obleki.

ZA BIRMO!

vsa darila najceneje pri urarju 786
JOSIP JANKO, Maribor
Jurčičeva ulica 8
Ure že od Din 34- z garancijo!
Vsa popravila z garancijo najceneje!

Posebne razstave na spomladanskem velesejmu v Ljubljani od 5. do 14. junija. Poleg splošnega dela, kjer bo prikazan napredek naše domače industrije in obrti v preteklem letu, bo na sejmišču posebno mesto zavzemala Lovska razstava, ki naj zbere vse, kar premoremo na tem polju. Tu bo posebno razsodišče potem od vsega izbralo najboljše in to bo poslano na svetovno lovsko razstavo v Berlin. Zato bo ta razstava zelo zanimiva izbirna razstava. — Glavna v letošnji prireditvi naših gospodinj bo velika modna revija. Prireditev bo prikazala dobro blago in okusna oblačila domače proizvodnje, ki ustrezajo tako našemu narodnemu značaju kot našim potrebam. Dolžnost naših mater in gospodinj je, da oskrbe svoje družine le z obleko, ki so jo izdelale naše domače tvornice in obrti in ki po kakovosti nikakor ne zaostaja za inozemskimi izdelki, po nizki ceni pa jih celo daleko prekaša. Modna revija bo prepletena z varietejnimi vložki, prvovrstne točke priznanih artistov in artistk. — **Pohištena razstava** bo vsebovala izdelke naših domačih mizarskih podjetij: spalnice, kuhinje, salone, delovne kabine, otroške sobe itd. S fino izdelavo, praktičnostjo in arhitektonsko dovršenostjo bodo v okras vsakemu stanovanju. Za vsak dom, preprost in bogat, ogromna izbira! — **Avtomobilska razstava** bo združila v dveh paviljonih najnovejše modele skoro vseh svetovnih znamk. Ne bo se težko odločiti: elegantne limuzine in športni vozovi ter praktični tipi za poslovno uporabo bodo v lepoti, solidnosti in ceni konkurirali za vašo izbiro. — Razstava »živalce« je namenjena predvsem ljubiteljem živali in ptic, imela pa bo še poseben pomen za rejce malih živali. Kajti poleg vseh vrst perutnine, kuncev, golobov, ptic pevč in nakičenih eksotičnih lahkokrilec bo nudila obiskovalcem praktičen pregled čez vsa najnovejša dognanja in izkustva v reji malih živali.

Ali si že obnovil naročnino?

Navadi
svojega otroka
pravočasno na
pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Obžalovanja vredni slučaj.

Hitro pojasnjen vlom. Za zadnje praznike je bilo v Mariboru vlomljeno v noči v Vetrinjski ulici pri trgovcu Trpinu, ki se je mudil s svojo družino v Ljubljani in je pustil ključke služkinji Matildi Resnik. Trgovčeva odsotnost je bila izrabljena za vlom v stanovanje in trgovske prostore. Iz stanovanja je zginilo dragocenosti za 25.000 Din, iz trgovine ročna blagajna s 35.000 Din. Policija se je podala hitro na delo in je uzmoviče kmalu odkrila. Gre pri tem primeru za Trpinovo služkinjo M. Resnik in za 19 letnega tkalskega praktikanta Edvarda Z. in 20 letnega absolventa trgovskega tečaja Igorja M. S prijeto mladoletnima je imela Trpinova služkinja zveze. Fanta sta po aretaciji vse priznala in pokazala, kako sta skrila ukradene dragocenosti in denar pod premog v kleti hiše Igorjevih staršev. Od ukradene-

Žalovanje pri Kanakih

Na različne načine izražajo razni narodi svojo žalost tudi na zunaj. Nekateri bolj izrazito, drugi manj. Na posebno pretresljiv način pa to store Kanaki, pleme na Novi Gvineji. Kadar Kanaku umre kak sorodnik ali kak drug človek, ki mu je bil zelo drag, si v znamenje globoke žalosti odreže kak prst na roki ali na nogi ali pa se kako drugače pohabi. Tako zahteva star običaj pri teh divjih plemenih in zato so taki slučajji zelo pogosti. Dobiti je mnogo mladih in sicer zdravih mož, ki jim manjkajo posamezni prsti na rokah ali na nogah, ker so jih porezali iz žalosti zaradi smrti kakega človeka, ki so ga posebno ljubili. Če pa se zdi Kanaku izgu-

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

20

Toda to bi bilo noro! Saj ženska ne bi izdala le sebe, ampak tudi njega...

Je še druga pot. Odnese bo ukradene reči ponoči kdaj pred šmarsko cerkev in jih bo položil pred vrata, da jih cerkovnik zjutraj najde.

Le kaj mu potem ostane za trud in delo? Za vse lepe denarce, ki jih je Špeli na ta račun že dal?

Fej te bodi, zlodej! Ali ga že zopet skuša s to prekleto lakoto po denarju?

Ne, noče biti razbojnik! Vrnil bo, kakor je prav, da, gotovo! Le kako malo reč si bo obdržal, zavito v Špelino ruto, zaradi tega, da bo imel kaj v rokah, če bo treba nesramnico zarotiti.

* * *

Bilo je tisti teden po veliki noči. Travniki so bili zeleni in posejani s cvetjem. Iznenada se je prikadil siv oblak in se je kmalu raztegnil po vsem nebesu. Sonce se je zakisalo in se je skrilo izza megel, ki so postajale gostejše in temnejše. Prav zmračilo se je. Potem pa je zaplesal vihar in začel usipati sneg, da je bilo na mah vse belo in bi bil dejal, da je o šentkatarinjem, ne pa o šentjurjevem. Nepričakovano pa je zavel od druge strani jug in

je pomedel oblake in opral nebo, da se je sonce zopet veselo prismejalo na zemljo in brž raztopilo nadležno sneženo odejo.

Komaj se je aprilski metež polegel, jo je že pri mahal Gašpar s svojimi strehami v kapelski trg. Svoj ogromni dežnik je imel še zmeraj odprt in je pel s hreščečim glasom:

»Oj ljub' moj kristjan,
kaj pravim ti jaz,
da streho si kupi,
dokler je še čas!
V lepem greš zdoma,
te dež uhití,
nit' suknja, nit' klóbuk
ga ne drži.
Le hitro, le hitro
odloči se zdaj,
dokler jih 'ma Gašpar
na prodaj še kaj!«

Res jih je možicelj precej prodal, medtem ko je capljal po trgu in tropa otrok z njim; prav malo mu jih je še ostalo.

Ko se je pri Jeleni okrepčal, je strumno odkorakal proti Šmarju. Čudne muhe so mu morale danes rojiti po glavi in na srcu mu je moral ležati težek kamen; kajti hudo je sopihal, čeprav ni težko nosil, in venomer je stresal glavo, ko da podi sitne misli.

ga denarja je zaprta trojica porabila samo 150 Din, vse drugo je bilo lastniku vrnjeno. Fanta sta bila pri vlomu celo z rokavicami na delu, da bi zabrisala vsako sled in je bilo samo sumljivo obnašanje služkinje vzrok, da je bil veliki vlom hitro razvozan brez posebne škode za g. Trpina.

Dober plen orožnikov. Orožniki od Sv. Barbare v Slov. goricah so prijeli brezposelnega šoferja Janeza Marčiča, pri katerem so našli v nahrbtniku pri Sokliču v Mariboru na Aleksandrovi cesti ukradeni pisalni stroj in še vozil se je na ukradenem kolesu. Marčič je imel pri sebi več s štampiljkami opremljenih listin, s katerimi je nameraval sleparije. Pri zaslišanju so ugotovili orožniki, da imajo v rokah ptiča, ki se je izdajal nekemu kmetu v Juršincih za detektiva in je napravil pri njem hišno preiskavo radi suma ponarejanja denarja. Kmetu je zaplenil 1900 Din in porabil vsoto zase. Trikrat je osleparil pošte v Mariboru in Ptuj, ker je ponaredil na vložnih knjižicah poštne hranilnice zneske in je dvignil več, kakor je bilo vloženo. O delovanju pretkanega goljufa se še vršijo poizvedbe.

Žalostni odmevi preobilne pijače. Tomaž Strelec, 27 letni kmečki fant, se je peljal

s kolesom iz Nove vasi proti Sv. Marku niže Ptuja, in je hotel v Spuhljo. Na cesti ga je napadel neznanec in mu je z udarcem s topim predmetom zlomil levo nogo. — Vinko Stolnik, 20 letni hlapec iz Rogoznice pri Ptuj, se je peljal na kolesu skozi Brstje. Večja skupina vinjenih fantov je napadla Stolnika in mu je prebila lobanjo. — Zabodljaj v trebuh je dobil 42 letni Konrad Terbuc v Gruškovnjaku v Halozah. — Janeza Brežnik, 20 letnega posestniškega sina iz Trnovskega vrha pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah, je neznan zahrbtnjež na povratku proti domu večkrat zabodel z nožem v hrbet. — Ambroža Švarca, hlapca v zdravilišču na Vurbergu, sta napadla na cesti dva brata in sta ga pretepla do nezvesti. Ista dva pretepača sta v pretepu zlomila levo roko 28 letnemu dninarju Vinku Jermanu iz Selc. Vsi zgoraj imenovani so postali žrtev preobilne pijače za zadnje binkoštno praznike in so se zatekli po pomoč v ptujsko bolnišnico.

Huda nesreča zadela kolesna tata. Vojaška patrolja je naletela ob robu ceste pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju na dva hudo poškodovana v nezvesti in v bližini je ležalo razbito kolo. Slučajno je pripeljal mimo avto, ki je poklical na pomoč orožnike s Tezna pri Mariboru in mariborske reševalce. Opa hudo poškodovana — enega moškega in deklino — so prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da sta si pri padcu pretresla možgane in prebila lobanji. Deklina ima še razbito koleno in pobita pleča. Po najdenih delavskih knjižicah so dognali, da sta ponesrečenca 22 letni tkalski delavec Franc Piberčnik in 19 letna Julijana Marciuš, oba iz okolice Varaždina. V Mariboru sta iskala zaposlitev. Med tem časom se je javil Karl Mlinarič, kateremu je bilo oni večer ukraden kolo izpred krčme Šabeder na Teznu. Piberčnik in njegova tovarišica sta si hotela prihraniti izdatek za vožnjo po železnici iz Maribora v Varaždin in sta se hotela voziti na ukradenem kolesu. Ker sta vozila brez luči, ju je po-

drl neznan avtomobilist in sta dobila oba pri padcu življenjsko nevarne poškodbe.

Podlegla poškodb. Zgoraj poročamo, kako sta ponesrečila na ukradenem kolesu Franc Piberčnik in Julka Marciuš. Deklina je podlegla poškodb v mariborski bolnišnici, za Piberčnika pa ni veliko upanja, da bi okrevalec.

Po sedmih letih prijet roparski morilec. Graška policija javlja, da so zaprli tamkaj dolgo iskanega roparskega morilca Simona Novak iz Šmarja pri Jelšah. Novak je že v Avstriji presedel leta 1923 radi tatvine daljšo kazen. Sedaj se je tudi Zagreb oglašil in je prepoznal po prstnih odtisih onega Novaka, ki je bil leta 1926 v Zagrebu obsojen radi roparskega umora na večala, pozneje so ga pomilostili na 20 let. Kazen je prestajal v kaznilnici v Lepoglavi, odkoder je 3. septembra 1930 pobegnil in je pribežal v Avstrijo. Po prestani kazni v Avstriji bo izročen naši oblasti.

Ustrelil se je. Gustav Gornik, 25 letni posestnikov sin pri Sv. Jurju ob j. ž., si je pognal iz puške kroglo skozi srce.

Skrajno divjaški čin vinjenega moža. Vas Topole blizu Mengša na Gorenjskem je doživela zadnje dni krvav družinski zločin, nad katerim se mora zgražati vsakdo. V hiši delavca Petra Zarnika so bili prepiri, ker oče ni skrbel za družino z dvema mladima otrokoma. Radi brezbrčnosti očeta je poseglo v zadevo sodišče in je pozvalo Zarnika na odgovor. Poziv sodnije je brezbržneža hudo razjezil in se je napil. Ko se je vrnil zvečer vinjen, je pričel prepir z ženo. Ženin brat, zidar Franc Drolc, je skušal pobesnelega moža pomiriti, a je dosegel ravno nasprotno. Zarnik je v nerazsodni jezi potegnil revolver in je pričel streljati. Svak je ušel skozi okno, Zarnik je skočil za njim in ga je zunaj z dvema streloma v trebuh podrl na tla. Zarnikova žena je vsa v strahu in trepetu stekla iz hiše za možem, da bi mu izvila orožje. Divjak je tudi ženi pognal kroglo v srce in je obležala pri priči mrtva. Šele pogled na dve žrtvi je tudi Zarnika toliko

Prvi, ki ga je v Šmarju srečal, je bil cerkovnik Aleš, Gašparjev svak. Pravkar je prihajal iz cerkve in je nameraval k Jurčku. Ko je zagledal Gašparja, se mu je obraz razvedril in že od daleč je zaklical:

»Hoho, Gašpar! To pa je lepo, da se k nam tudi še prikažeš. Bog daj dober večer!«

»Bog daj, Aleš!« je pozdravil Gašpar in moža sta si stisnila roki.

»Kako še kaj ti? In kako kaj Barba?«

»No, meni je pač kakor strehi, ki ti pride z lepega dežja v jasno pripeko, tako-tako: ni dobro, ni slabo. Ali Barba, ta pa je zabarbljana!«

»Kako zabarbljana? Kaj pa ji je?«

»To pa ono. Od same nadloge je sebi nadležna.«

»Jaz te ne razumem. Bolj jasno povej!«

»Če ti naj jasno povem, bo dolga povest. Za tako pa so mi noge prekratke in prerahle, da bi jih tu na trdem prestavljal. Poišči si raje kako sedišče, da si jih naslonim!«

»Saj ostaneš pri nas čez noč, ali ne?«

»Prav zaradi tega sem napravil to dolgo pot iz Dobrovelj do sem, da bi pri tebi prenočil.«

Ne da bi še kaj posebnega spregovorila, sta šla dol v mežnarijo, ki je bila kakih dve sto korakov pod cerkvijo. Obe ženski, mežnarica, ki je bila sestra Gašparjeve žene, in Veronika, sta Gašparja prisrčno pozdravili. Še preden jima je mogel po svoje vrniti, sta mu že sneli nahrbtnik in njegov veliki rdeči dežnik, mu sezuli škornje in slekli suknjo ter urno

prinesli copate. Kaj kmalu sta tudi pripravili in prinesli toplo večerjo.

Medtem ko je mojster pridno požiral, je zbijal sem ter tja svoje norce, ki pa so mu nocoj uhajali očitno bolj po sili, tako da so mežnarjevi videli, da ni, ko po navadi.

Šele ko se je najedel in podušil nekaj kozarcev vina, se mu je jezik bolj razvezal. Pravil je, kako aprilsko vreme ga je sem grede ujelo in kako je potem v Kapli dobro prodal, potem pa je pomežiknil z očmi in dejal na videz ravnodušno:

»Pravzaprav pa danes nisem prišel po kupčiji sem, ampak ker mi srce ni dalo pokoja.«

»Na, na! Kdo pa ti tako piha na srce? Menda vendar ne žena? Hahaha,« se je nasmejala mežnarica; poredni očesci sta ji zabliskali in topi nasek si je postlal med rdeči, živi lici — mežnarica je bila vedno dobre volje! — »Ali veš kaj, Gašpar? Ko bi jaz bila možki in bi žena mojemu srcu ne dala pokoja, jaz bi jo že naučila. Hahaha!«

»Mmmm — Marjeta!« je zabrundal mežnar in si nevoljno pogladil svojo dolgo brado.

Veronika, ki je v kotu pri svoji mizici šivala, se je kar tresla od smeha in se ni mogla držati, najsi je ujec še tako hudo godrnjal.

»T! Marjeta, pa moja Barba sta sicer sestri, po enem kopitu pa le nista,« je odvrnil Gašpar. »To je kakor z muho in čebelo. Sta si tudi podobni. A če se čebeli zameriš, te useka in pikne, da ti nos

ba dragega umrlega tako velika, da je ne bo mogel prenesti in da ne bo mogel biti nikdar več vesel, si pa v znak hude žalosti vzame življenje. Tudi taki slučajni niso redki. Tako se je celo ob smrti nekega misijonarja, ki so ga Kanaki zelo ljubili, nekdo iz same žalosti sam usmrtil, še preden so mu mogli to zabraniti. Umljivo je, da se misijonarji zelo trudijo, da bi ljudstvo prepričali o nenaravni pretiranosti takega žalovanja, a se jim to ne posreči vselej, kakor dokazuje omenjeni primer. Tako globoko je ta žaloba poganstva ukoreninjena v njihovi miselnosti.

V starih časih so jedli boljše kruh

Cesto čujemo pritožbe starejših ljudi, da je-

presunil, da se je najbrž zavedel, kaj da je storil. Nastavil si je revolver na sence in krogla je končala tudi njemu življenje kakih 15 korakov proč od žene. Syak Drole je ob prihodu sosedov kazal, da je še pri življenju in zaradi tega so ga naglo prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da bo ostal pri življenju. Od nesrečne Zarnikove družine sta postali brez staršev triletna Pepca in petmesečna Štefka.

Radi smrti žene obupal. Ivan Udovičič, doma iz Krinje v lendavskem okraju, je bil svojčas aktiven narednik in je bil sedaj kot kamnosek zaposlen pri cestnem delu na Brezovici pri Ljubljani. Pred poldrugim mesecem se je poročil z bolešno ženo, ki mu je zadnje dni umrla. Udovičič se je iz obupa radi smrti žene pri železniškem prelazu v Ljubljani vrgel pod vlak, kateri je nesrečneža čisto razmesaril.

Vlom v cerkev. V Dravljah pri Ljubljani je bilo vlomljeno v cerkev sv. Roka. Vlomilec je odnesel drobiž iz dveh nabi-ralnikov, odprl je tabernakelj, kjer je odprl pozlačeni ciborij, iz katerega je zgnila ena velika posvečena sv. hostija za monštranco in več manjših za sv. obhajilo.

Žeparji na delu med vožnjo na železnici. Med vožnjo po železnici od Zidanega mosta do Ljubljane je žepar sunil Konradu Vasiču, uradniku Mestne hranilnice v Mariboru, denarnico z 2300 Din. — Tovarniškem delavcu Antonu Majcenu iz Gaberja pri Celju je izmaknil neznanec med vožnjo iz Ljubljane do Vižmarji zlato uro z verižico v vrednosti 2000 Din.

Prijete bogoskrušne surovine. V Vrhovcih med Vičem ter Dobrovo pri Ljubljani so pijani štirje divjaki na križpotju, kjer se odcepi cesta proti Polhovem gradu, polomili med preklinjevanjem Križanemu na razpelo roke ter noge. Bogoskrunce je oblast zaprla in bodo prejeli od sodišča zaslužen plačilo.

Vlomilecema je uspel pobeg. Na Dobrovi pri Ljubljani so že lani septembra skušali neznanec vlom v občinsko pisarno.

Dne 21. maja v noči pa sta se zopet splazila dva skozi okno v pisarno, a ju je videl okoli polnoči cerkovnik Vinko Vampelj. Poklical je na pomoč občinskega tajnika Ivana Sadarja in tovarniškega delavca Antona Končana. Vlomilca sta opazila, da sta izsledena in je eden oddal iz okna pisarne dva strela, od katerih je zadel eden Končana v stegno, drugi pa skozi ramo. Nato sta se vlomilca splazila skozi okno. Enega je pograbil Sadar, a je prijemu pomagal tovariš, ki je udaril Sadarja po glavi z ostrim predmetom in je nato uspel obema pobeg.

Izpred sodišča.

Zaslužena obsodba brezsrčnega sina. — Dne 4. marca so našli v Rakovcih mrtvo 73 letno Marijo Kukovec. Sum vzroka nasilne smrti je padel hitro na sina Janeza, ki je pa zanikal krivdo in je bil 18. maja v Mariboru obsojen na izjavo prič. Janez Kukovec je tako surov, da se je spozabljal nad materjo in je morala stara reva večkrat zbežati k sosedom. Sin je posest zanemarjal in njegova žena se je trudila na vse kriplje, da je preskrbela družino z najpotrebnejšim. Dne 3. marca je Kukovec doma spal. Žena se je vrnila zvečer domov in je pripravila za deco večerjo. Po večerji se je mož prebudil in videl, da bo

moral ostati brez večerje, ker so gladni otroci vse pospravili. To ga je tako razljutilo, da je udaril ženo po obrazu in ji grozil s sekuro. V prepričanju je posegla stara mati, a tudi njen trud je bil zastoj. Žena se je odpravila od hiše in sin je zopet legel. Okoli 10. ure se je prebudil in je opazil, da žene ni. Ker ni bilo žene, se je spravil nad lastno mater in jo je začel pretepati. Starko je celo zavlekel na dvorišče. Šele zavest, da bi morda sosede našli mater zunaj hiše, ga je toliko stregla, da je zavlekel siroto nazaj v izbo, kjer je podlegla poškodbam. Nečloveški sin je bil obsojen na štiri leta ječe.

25 let katoliške prosvete v Središču ob Dravi.

Katoliško prosvetno društvo »Narodna prosveta« v Središču ob Dravi je v dneh 16. in 17. maja proslavilo svojo 25 letnico. Nekatere iz naprednih vrst je prevzel strah, da so 17. maja odgnali vse, kar napredno misli, k Sv. Bolfenku na Kogu, da tam v okrilju dveh godb in nekaj navdušenih kričarjev dajo duška svoji onemogli jezi nad

proslavo 25 letnice katoliške prosvete v Središču. Je pa tudi nekaj naprednih ljudi v Središču, ki so spoznali 25 letni pomen prosvetnega dela za ljudstvo in so prirediteljem proslave šli na roko in po svojih močeh tudi sodelovali.

Bilo je pred 25 leti, ko so pionirji katoliške misli po Središču pod vodstvom takratnega g. kaplana Marka Kranjca ustanovili Orla in Izobraževalno društvo. Mladina, up in naša nada, je zgrabila za vajeti in šlo je. Vzletel je Orel nad Središčem, ki mu je kmalu sledila Orlica. Zgradila se je mogočna Krekova dvorana, ki je trn v peti nasprotnikom. Pa je prišel temni dan za prosvetna in še prej za orlovska društva. Mogočneži nesrečnega spomina so zasekali rano v naše kulturno življenje. Prišli so ljudje pod za-

do danes slabši kruh kakor pa v svoji mladosti. Kaj je vzrok? Geslo »čas je zlato« se je uveljavilo v današnji industriji. Proces vzhajanja kruha se mora kolikor mogoče skrajšati in je v raznih državah nočno delo v pekarnah odpravljeno. Vse to gre seveda na račun dobrega okusa kruha. Stroji tudi ne vplivajo ugodno na njegovo kakovost, kajti ročno delo je pri kruhu brezdvomno nenadomestljivo. Poleg tega pa se je svetovna trgovina usmerila bolj na množično ko na kakovost žita in si pomagajo peki zaradi slabe moke večkrat z manjvrednimi pripomočki, da zboljšajo njegov okus.

Hiša od zemlje

Bogat Anglež si je izmislil podzemeljsko bi-

oteče. Sicer pa ni Barba, ki mi ne da pokoja, ampak moja sestra Cenca.»

»Kaj pa ji je? Ali ji je hujše?« je vprašal mežnar.

»Hujša ni, hudo ji je pa. Dejal bi, da ne veš ne ure ne dneva, kateri ji bo zadnji. Ko bi bilo, kakor sta mestna padarja menila, bi morala biti že davno rajna ... Najhuje pa je to, da je še niso sprevideli. Odlaga in odlaga.«

»Za božjo voljo,« se je ustrašila mežnarica, »kaj pa odlaga! Saj mora biti že nekaj let, da ni bila več pri spovedi.«

»Jih bo že kakih dvajset, bi rekel.«

»Ali je mogoče? Glejte vendar, da opravi, preden bo prepozno! Saj je vendar ne boste tako pustili, da vam umre kakor kak Turek,« se je razvnela Veronika in odložila šivanje.

»Glej, če moreš! Saj smo vse poskusili. Trikrat so bili gospod pri nji in so jo prosili in rotili, naj pomisli na večnost in na svoje zveličanje. Zmerom je odgovorila isto: da se bo že spovedala, preden bo umrla, ali da zdaj še ne bo umrla. Zadnjič so ji gospod kar naravnost povedali, da je njena bolezen taka, da jo zna vsako uro prijeti. Tedaj je skočila pokonci in je zavpila, da zdaj pa prav zanalašč ne umre, prav zanalašč ne — naj se gospod kar poberejo in naj jo pustijo na miru.«

»Kdo pa ji streže?« je vprašal mežnar.

»Kdo ji streže? Saj to je drugi križ. Od svečnice sem so bile že štiri ženske in en moški pri nji. Naj-

prej je bila naša Urša pri nji. Čeprav je gluha ko štor, ji je Cenca vendar toliko spravila na uho, da ji je po treh tednih bilo raške dovolj in se je pritulila nazaj domov. — Potem smo najeli tisto Sveto Rozo iz Gorja. Ta vam je človeček, da bi jo lahko kar v oltar postavili. Šest tednov je ostala, potem pa je tudi šla, češ, delj ko ostane, več si bo malih grehov nabrala in bi pred sodnim dnem ne prilezla iz vic. — Rekli smo, zdaj bomo poiskali kako bolj hudo, ki bo Cenci kos, in smo nagovorili tisto Rusasto Lizo, ki nima le rus pod nosom, ampak tudi jezik namazan. Že četrti dan sta ženski treščili skup, pa tako, da bi dejal, cela turška vojska je v hiši. Le malo je manjkalo, da si nista oči izkopali. Liza je odrohnela in je povsod okoli razvpila, da je Cenca obsedena in da je sedem hudobcev v nji, eden hujši od drugega. Kaj zdaj? Nikjer nikogar, ki bi hotel iti Cenci streči! V tej stiski ni ostala druga, kakor da je morala moja Barba na pomoč. Po dveh dneh je bila že vojska in sedmi dan se je vrnila Barba kakor pokropana mačka. Moral sem po padarja, ker je takoj legla, ko je prišla, in se je rotila, da je desetkrat bolj bolna kakor Cenca. Zdaj sem nastopil jaz in sem odrinil k sestri. Menil sem, kot moški in brat bom že zmogel. Da, menil! Prvi večer že sem moral zbežati. Kajti Cenca mi jih je take metala pod nos in v glavo, da me največja moja streha ne bi bila ubranila. Zdaj je spet naša dekla, naša Urša, pri nji, ali pravi, da dalj ko osem dni ne ostane;

šito bajonetov in so zapirali ter pečatili naše ljudske univerze — prosvetne domove.

Ali prišla je nova zarja! Nastal je nov dan. In v žaru tega dne se je obhajala tudi proslava 25 letnice. Društvo je 16. maja vprizorilo »Grahičarje« kot slavnostno predstavo. Kakor vedno so se igralci postavili. Zvečer pa je zagorel na Gradišču kres in so švigale v zrak rakete, ki so oznanjale, da bo drugi dan slavnostni dan.

Na binkoštni ponedeljek se je po prihodu jutranjih vlakov razvil lep spreved z godbo na čelu proti društvenemu domu, odkoder se je nadaljeval ob tričetrt na 10 v farno cerkev k službi božji. Pridigo je imel nekdanji kaplan v Središču g. Rajner Erklavec. Sv. mašo za rajne člane in članice središke katoliške prosvete je pa daroval tukajšnji rojak, ki je od prvih početkov rastel v društvu, g. Modrinjak France.

Opoldne je bil slavnostni obed v društvenem domu. Ni se še zgodilo, da bi bil v Središču na banketu v katoliškem društvenem domu g. okrajni načelnik. Bil je prisoten g. dr. Vidic, okrajni načelnik v Ptuj, in z njim mnogo cenjenih gostov. — Na slavnostnem zborovanju je govoril ustanovitelj društva g. Marko Krajnc. V jedrnatih besedah je nizal pred nas zgodovino društva, nerganje nasprotnikov, temne dni naše in še protest proti nastopu nekaterih nasprotnikov proti katoliški Cerkvi in katoliškim društvom. Za njim je proslavljal v poljudnih in navdušenih besedah majniško deklaracijo in njeno 20 letnico g. Franjo Žebot, mariborski podžupan. Za njim je g. ing. Neřima, zastopnik fantovske podzveze iz Maribora, podal nekaj misli o športnem delu današnje mladine.

In nato so zadoneli akordi one lepe »Dvignite Orlik«. Vse je pesem dvignila. Nepozabni nastopi Orlov in Orlic so stopili v duhu pred nas, ko smo gledali strumen nastop naših fantov in deklet, mladcev in mladenk ter naraščaja. Videli smo, da je v mladini še smisel za lepoto in da stori neodpustljiv greh oni, ki jim brani udeleževati se. Iznenadili so nas poleg domačih mariborski Maratonci in Ljutomerčani. Prišla sta na vrsto bradlja in drog. Stari borci so zopet stopili pred nas. Borko Ivo, znan z izleta v Rim, nas je presenetil s svojo sigurnostjo. Tudi Krajnc in drugi niso zaostajali.

če v osmih dneh kdo ne pride, bo šla in je ne bo več blizu. Tako sem prišel pač k vam, da mi svetujete, kaj bi počel v tej stiski.»

Po tej dolgi besedi si je moč globoko oddahnil in se je ozrl po mežnarju, po mežnarici in po Veroniki. Posebno dolgo mu je obstal pogled na Veroniki, ki se je rahlo stresla. Bila je v beli obleki, ki se ji je praznje podala. Vse na njeni vitki postavi je bilo prijazno belo, le na mladostnem licu ji je gorela nežna rdečica, glavo pa sta ovijali dve plavi kiti in se svetili ko zlata krona.

Mežnar, ki je med Gašparjevim govorjenjem večkrat nevoljno zmajal z glavo, si je krepko odkašljal, Marjeta pa, njegova žena, ki je bila sicer tako zgovorna in vesela, je sklonila glavo skoraj čisto do kolen in je bila tiho kakor miš.

Nazadnje se je oglašil mežnar s svojim globokim glasom:

»Da, Gašpar, ko bi ti znali kaj svetovati!«
Zopet je nastala tišina.

Tedaj je zadonel sem od mizice Veronikin vedri, pogumni glas:

»Beseda bo stricu Gašparju menda malo kaj pomagala. Če sem ga prav razumela, pričakuje od nas pomoči.«

»Mladim se nič ne poda, če hočejo biti preveč modri,« jo je pogrjal mežnar.

»Aleš, naj deklica govori! Včasih so piščeta modrejša od petelina,« je vzkliknil Gašpar. »Torej

Tako je mladina nastopila in proslavila svojo 25 letnico in stopila v novo. Želimo le, da gre svojo začetno pot naprej, boljšim časom nasproti, preko vseh ovir, saj »k soncu, svetlobi« gre naša pot. Bog živi!

*

Prevalje. Proslava majske deklaracije. Da čim slovesnejše to za nas važno obletnico proslavimo, vabimo vse fante in može, da na predvečer, v soboto 29. maja, zažgo kresove, v nedeljo 30. maja pa bo v Prevaljah proslava na prostem. Pokažimo, da smo še zavedni kot smo bili pred 20 leti in vdani našemu voditelju, notranjemu ministru g. dr. Antonu Korošču!

Dravograd. Naše Prosvetno društvo že živi. Ustanovni občni zbor je pokazal, da je bilo potrebno. V prihodnjih dneh bomo izvedli podrobnejšo organizacijo. Fantje in dekleta in vsi, ki imate zmisel za prosvetno delo, prijavite svoj vstop v društvo krajevnemu zaupniku. Da nas bo velika družina. Tudi knjižnica že posluje. Za prvo silo smo nabavili 300 knjig, ki so vsako nedeljo na razpolago v društveni sobi mežnarice, po prvi ali drugi maši. Vsi, ki radi berete, poslužite se naše knjižnice. Praznih rok smo začeli, knjige pa so drage. Treba jih bo plačati. Zato bomo prosili za malenkostno članarino.

Morda še kak dinar navrh primakneš za društveno knjižnico. Prosvetno društvo TI bo hvaležno. To nedeljo, 30. maja, priredi društvo svoj prvi javni sestanek v proslavo 20 letnice majniške deklaracije. Sestanek se vrši ob 11, po drugi sv. maši, v Narodnem domu (gostilna Kresnik). Vabimo vse, da se te proslave udeležite v obilnem številu.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Na Telovo popoldne ob pol štirih predstavlja dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva lepo in zanimivo zgodovinsko dramo »Tlačani« iz srednjeveških časov. Pridite domačini in okolčani na to svojevrstno prireditev, ki se bo v naših krajih na našem odru prvič predstavljala. Vsebinska je vzeta iz časov, ko so bili naši pradedje še v resnici tlačani ali skoro sužnji krutih in ošabnih graščakov. Pridite, ne bo vam žal!

Kebej na Pohorju. Naš fantovski odsek hvalevredno napreduje v telovadbi in v igrah. Na Križevu 6. maja so naši fantje in dekleta priredili v ljudski šoli igro »Beneški trojčki«. Igrali so prav dobro. Dvorana je bila nabito polna. Med igro ni manjkalo ploskanja. Igralci so pokazali, da tudi naši pohorski fantje nekaj zmorejo, da se znajo dobro postaviti. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno in je izrazilo svojo željo za ponovitev.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Kamniški g. župnik Franc Božiček †

Kamnica pri Mariboru. Zadnji »Slov. gospodar« je oznanil prežalostno vest, da je zatisnil v Gospodu oči naš priljubljeni g. župnik Franc Božiček. Na zadnji poti smo spremljali Kamničani svojega blagega dušnega pastirja 20. maja. Zadnjega spremstva, kakor ga je imel blagopokojni g. župnik, Kamnica in Sv. Urban še nista doživela. Pogrebne slovesnosti so pričele ob 9. uri pred župniščem, kamor so prinesli domači gasilci krsto. Pogrebne obrede z ganljivim nagovorom je opravil prevzvišeni g. škof dr. Ivan Tomažič ob asistenci kanonikov in številnih duhovnih sobratov iz vseh delov škofije. Po pogrebnih molitvah je spregovoril rajnemu v slovo

pomoč misliš, Veronika? Ali menda vendar ne misliš, da bi se spravil tujec Aleš z menoj v Dobrovlje in bi on šel moji bolni sestri streč?»

Marjeta je naglo vzdignila glavo in je rekla odločno:

»Name tudi ne moreš misliti, Gašpar. Stara sem in za postrežbo nisem, ker ne znam, ker nikoli še nisem stregla kakemu bolniku. Jesti pa tudi ne morem vsega — želodec mi ni zdrav in — in...«

»Brez skrbi bodi, Marjeta!« jo je prekinil Gašpar. »Nate še v sanjah nisem mislil. Ti moraš ostati pri Alešu. Kar je Bog združil, tega človek ne sme razdružiti. Tebe še vzela ne bi za postrežbo.«

Tedaj se je oglašila zopet Veronika:

»Potem ostanem le še jaz; ali jaz sem premlada, prejezerna, preveč neizkušena za tako postrežbo.«

»Veronika, deklica, premlad človek nikoli ni, če je pameten in priden in korajžen kakor ti!« se je razveselil Gašpar. »Ti bi torej bila voljna, da prevzameš to hudo službo?«

»Zakaj pa ne? Seveda, če mi ujec dovoli.«

»Za božjo voljo, Veronika, kaj ti ne pride na misel?« je branila mežnarica. »Ti nisi za tako reč, si pre malo trdna. Kaj pa naj midva starca počneva brez tebe? Otrok nimava, ti si najin otrok. Od skrbi bom zbolela, če greš tako daleč od naju. Na tujem ne boš imela človeka, ki bi se zate pobrigal, če ti bi bilo treba, in...«

vališče. »Streha« te edinstvene hiše tiči 3 m pod površino zemlje in stene so iz meter debelih železobetonskih plošč.

Udobnosti v njej ne bo manjkalo. »Vila« ima štiri sobe z vsemi stranjskimi prostori. Vsi prostori so svetli in zračni. Posebne naprave skrbe za nočno razsvetljavo, tako da lastnik lahko spremeni noč v dan. Z nekoliko kretnjami si mož v vsakem prostoru posebej lahko stvari posebej »podnebje«. Podzemna hiša ima celo »okna«. Sestoji iz zračal in so podobna podmorniškim periskopom. Z obračanjem teh periskopov si lahko mož ogleduje ves prostrani vrt nad hišo, ne da bi mu bilo treba stopiti niti korak na plan.

(Dalje sledi.)

v imenu kamniškega učiteljstva in šolske mladine g. šolski upravitelj. Zelo ganljiva je bila žalostinka, katero je odpela pred cerkvijo šolska mladina. Nato so dvignili krsto gasilci in so jo ponesli v nabito polno župno cerkev, kjer so bile mrtvaške molitve, slovesna sv. maša in v srce segajoč poslovniki govor mil. g. stolnega prošta dr. M. Vraberja. Krog pol dvanajstih je začel dolgi spreved, katerega je vodil s številno duhovščino g. stolni župnik M. Umek, pomikati ob turobnih zvokih mariborske gasilske godbe izpred farne cerkve skozi vso Kamnico in je zavil s ceste proti podružnici Sv. Urbana, kjer si je izvolil g. župnik svoj zadnji dom. Pot je bila res dolga, a se je niso ustrašili številni pogrebci iz domače župnije, iz sosednih far in posebno še številni pokojnikovi prijatelji iz Maribora in od drugod. Krsto so peljali na vozu, kateremu so tvorili častno stražo domači gasilci in je marljivo udarjala žalostne koračnice godba mariborske gasilske čete. Po eni uri se je povzpela dolgi spreved do Sv. Urbana, kjer je že čakalo mnogo ljudstva s sosednih hribov, da skaže zadnjo čast

blagemu rajnemu. Ob odprtem grobu se je spominjal rajnega v kratko-jednatih in v srce segajočih besedah g. monsignor I. Vreže iz Maribora. Pri njegovem slovesu so se solzili vsi številni navzoči, ki so še slišali poslednjikrat iz ust priznanega govornika, kaj je bil rajni kamniški fari. Za monsignorom se je zahvalil rajnemu v odprti grob v imenu občine g. kamniški župan Lovrenčič, ki je poudarjal, kako požrtvovalno je g. župnik skozi leta vršil pri občini službo blagajnika. G. stolni župnik je blagoslovil grob ob vходу v urbano cerkev, opravil je zadnje molitve, domači pevski zbor je odpel žalostinke, gasilska godba je zaigrala v slovo in pogrebne slovesnosti je zaključila predsednica kamniške Krščanske ženske zveze, ki se je svojemu dolgoletnemu voditelju lepo zahvalila za številne duhovne dobrate, katere je delil zvezi in vsej župniji. Nad vse slovesni pogreb je bil zaključen ob pol dveh popoldne in pogrebci so se razšli na vse strani z gorečo željo, naj sv. Urban čuva zadnji dom blagega rajnega do dneva vstajenja!

varno. Narednik Kolarič, Ferenc Anton, kakor tudi lovska paznika Lebar in Markovič zaslužijo za ta pogumen čin vse priznanje. Izplačala naj bi se jim primerna nagrada in se jim dalo javno priznanje v spodbudo tudi drugim, da bodo pomagali javnim organom pri njihovi težki službi ter pomagali zatreti razne zločinske družbe, ki v toliki meri v zadnjem času še ogrožajo človeška življenja in imetje.

Dobrna pri Celju. Dne 27. maja ob pol 4 popoldne bo na Dobrni pri Celju slovesna blagoslovitev novih zdraviliških objektov. Te slovesne blagoslovitve se udeležijo: ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen, okrajni načelnik g. Zobec in č. g. dekan Pavel Žagar iz Novecerkve, kateri bo izvršil obrede blagoslova. Takoj po blagoslovitvi bo v zdraviliški dvorani pevski koncert s pestrim sporedom, ki ga priredi domače pevsko društvo »Venček«. Nastopijo: moški, mešani in damski zbor. Ob osmih zvečer bo pred zdraviliškim domom podoknica gostom, ki se bodo udeležili te slovesnosti. Pri podoknici bodo sodelovali: pevsko društvo »Venček«, moški zbor in gasilska četa z baklami. Da naše toplice lepo napredujejo in se modernizirajo, se gradijo nove moderne stavbe itd., vse to je zasluga sedanjega upravitelja g. dr. Franca Štern.

Prekopa pri Vranskem. Naš dopis v »Slov. gospodarju«, v katerem smo odgovorili znanemu dopisniku »Domovine« zaradi tiste pohujšljive igre »Razkrinkana morala«, ki jo je hotel on s svojo družbo spraviti na oder tukajšnjega gasilskega društva, je šel istemu tako zelo na živce, da je rabil cel mesec za pomirjenje. Šele po štirih tednih je prišel toliko do sape, da je zopet napisal v svoj »lajbžurnal« dolgo »klobaso« brez repa in glave. V dopisu hoče nekaj odgovoriti na naš dopis, toda pri tem se je strašno blamiral. »Mi mu to prav nič ne zamerimo«, da se poslužimo dopisnikovih lastnih besed. Marsikaj je seveda zavil po svoje in drugače povedal, kakor je res. Tudi tega »mu prav nič ne zamerimo«. Tako pravi, da je predsednik gasilske čete izjavil: »Igra naj se vprizori.« Toda tega dopisnik ne pove, da je predsednik rekel: »Igra se pod okriljem gasilske čete ne bo igrala. Če hočete, jo igrajte pod svojo firmo Društva kmečkih fantov in deklet. Gasilska četa bi se s to igro postavila v slabo luč.« Pri tem se je pa celo neki član Društva kmečkih fantov in deklet oglasil: »Kaj pa, naše društvo bi se smelo postaviti v slabo luč?« S tem je vendar dotični sam priznal, da je igra slaba in ne spada na oder takega društva. Dopisnik se zatem zopet strašno zavzema za to čudovito »poučno igro«, v kateri nastopa v glavni vlogi — vlačuga. Ne vemo, ali je res tako naiven ali pa zloben, da smatra navadni nemoralni šund za poučno igro? Takega pouka naše ljudstvo ne potrebuje. Pomilujemo dopisnika in njegovo družbo, ki nima toliko lepote čuta, kakor ga ima navaden preprost kmet, ki dobro zna ločiti lepo od grdega. Iz njegovega dopisa se res jasno vidi, da on nima smisla za poučne igre, ki bi ljudstvo in mladino vzgajale. S tem zaključujemo polemiko s prekopskim dopisnikom »Domovine«, kajti znan je že stari pregovor, da se proti neumnosti še bogovi zaman bojujejo. — **Dostavek uredništva.** Naprošeni izjavljamo, da nam zadnjega dopisa iz Prekope ni poslal g. Ocvirk Jurij, predsednik gasilske čete. Seveda tudi ne tega najnovejšega.

Griže. Lepo se je izvršila na binško nedeljo popoldne blagoslovitev zastave dekliške Marijine družbe. Na slovesnost so prihiteli s svojimi zastavami Marijine družbe iz št. Pavla, iz Galicije in iz Petrovč. Za krepostno življenje po zgledu Marijinem sta navduševala zbrane mladence g. Merkač, kaplan iz Žalca, in g. p. Ladislav iz Celja, prvi zunaj cerkve ob prihodu Ma-

Prevalje. Prošnja poštnemu ravnateljstvu. Že mesec dni imamo samo dva pismonoša, kar pa za našo občino ne zadostuje. Posebno je s tem prizadet kraj Leše, ki sploh ne dobiva pošte po poštinih uslužbencih, ampak jo odnese tisti, kdor pač prvi pride iz Leš v Prevalje. S tem pa je tudi dana možnost, da se kaj izgubi, posebno pa časopisi. Prosimo poštno ravnateljstvo, da našim željam ugodí in prepreči neredno dostavljanje pošte!

Podova. Prostovoljna gasilska četa Podova priredi v nedeljo 6. junija veliko dobrodelno tombolo v Podovi.

Vurberg. Dne 7. maja je bila pri nas otvorjena telefonska centrala in brzojavna postaja s telefonskim obratom. Za to potreben denar so dali požrtvovalni gospodje, za progo potrebne droge je pa daroval grof Jož. Herberstein. Če so gospodje zbirali za telefon in je oblast to za potrebno spoznala, je vendar poštni urad še bolj potreben. Vkljub temu pa so v zadnjih letih hoteli nekateri poštni urad premestiti v sosednjo župnijo, a niso uspeli. Že približno štirideset let imamo poštni urad in zdaj naj bi ga izgubili na ljubo par osebam? Zakaj pa takrat niste ustanovili poštne urada in bi ga še sedaj imeli? Zakaj nam zdaj vzbujate nevoljo? Za naprej ga bomo še bolj čuvali in to tembolj, ko smo dobili s telefonom zvezo v svet. Vsakemu svoje! Sosedom želimo vsestranski napredek, svoje ustanove pa želimo obdržati sami.

Sv. Trije Kralji v Slov. goricah. V tukajšnji romarski cerkvi se vrši v dnevih 3., 4. in 5. junija slovesna tridnevica v čast božjemu Srcu Jezusovemu, ki jo bosta vodila dva č. pp. ci-stercijana iz Stične. V nedeljo 6. junija pridejo k slovesni pozni službi ob 10, ki jo bo imel mil. g. stolni prošt dr. M. Vraber, procesije iz vseh župnij lenarške dekanije in še iz drugih župnij. Popeval bo številni moški zbor. Po službi božji bo slavnostno zborovanje na prostoru pri cerkvi. Govorita urednik Terseglav iz Ljubljane in okrajni sodnik dr. Lavrenčič iz Maribora. Ob pol treh popoldne bo pravna pridiga, nato še pravna procesija sv. Rešnjega Telesa s kipom božjega Srca, slovesne večernice in posvetitev božjemu Srcu Jezusovemu. — Častilci, častilke presv. Srca, v nedeljo 6. junija vsi k Sv. Trem Kraljem, da bo proslava res veličastna, vredna kraljevega božjega Srca Jezusovega!

Križevci pri Ljutomeru. Ciganska roparska tolpa prijeta. Znano je, da so v zadnji dobi cigani izvršili po štajerskem, Prekmurju in Medjimurju celo vrsto drznih vlovov in tatvin, zlasti v bolj založene podeželske trgovine. Dolgo se ni moglo priti na sled tem roparjem, dokler ni končno pred kratkim orožniška postaja v Križevcih pri Ljutomeru ob nevarnosti za življenje izsledila, prišla in oddala sodišču najdrznejše člane tolpe. Sodišču je bil predan cigan Baranja Jožef s ciganskim imenom »Dilino« in »Komisar« iz Borejc v Prekmurju, šarkezi Jožef s ciganskim imenom »Koš« in Baranja Joško s ciganskim imenom »Lako«. Zadnja dva sta iz savske banovine. Vsi trije so še mladi in stari komaj 20 let. Prva dva člana te tolpe sta bila zaprta že v Zlataru, pa sta lani decembra prekopala zid ječe in pobegnili ter v družbi z drugimi cigani nadaljevala svoje roparsko delo. Baranja Jožef je imel vedno in tudi ob aretaciji s seboj skrajšano vojaško puško, napolnjeno s šestimi naboji. Prijete člane ciganske roparske družbe je zasledovalo večje število sodišč in orožniških postaj dravske in savske banovine zaradi 26 večjih vlovov in tatvin. Koliko lopovstev te družbe pa bo prišlo na dan še v teku preiskave, ne vemo. Da so te človeškemu življenju in imetju nevarne zločince prišli, gre največ zasluge orožniškemu naredniku Kolarič Ivanu s postaje Križevci pri Ljutomeru, in Ferenc Antonu iz Veržeja. Ferenc je iz lastnega nagiba prijel tri cigane in desetletnega ciganka, ki so beračili v Veržeju ter jih odvedel v Križevce. Tam je ciganček povedal, da je prišlo čez Muro še več ciganov, ki so se skrili v gozdu pri Veržeju. Ferenc jih je šel takoj poiskati in ko jih je zasledil, je šel takoj obvestiti orožništvo kljub skrajno slabemu vremenu in neglede na to, da je zamudil z iskanjem in obveščanjem ves dan. Razen orožnikov sta bila obveščena takoj tudi lovska paznika Lebar Alojz in Markovič Franc. Vsi so skupno z narednikom Kolaričem v gozdu obkolili cigane, ki so sicer streljali, pa hrabri možje so jih obvladali in poskrbili, da so prišli na

Pri lenivosti črevesja,
črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo.
Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba
FRANZ-JOSEFOVE
vode odlično regulira funkcije drevesja.
Ogl. reg. S br. 15485/35.

rijinih družb, drugi pa v cerkvi. — Pretekli četrtek so priredili tukajšnji župljani romanje k Sv. Mohorju nad Laškim, za zdravo vreme in dobro letino. Romanja sta se udeležila tudi dva razreda tukajšnje šole. Med učenci je bil tudi neki deček iz Zabukovce, star 10 let. Ko je prišel domov, je použil nekaj kruha, potem pa je šel v bližnjo domačo uto in se obesil. K sreči ga je kmalu našel njegov brat, prihiteli so ljudje in ga z umetnim dihanjem obudili zopet k življenju. Deček je jako razburljive narave, se rad pretepa, ako pa mu kdo grozi, se ga poloti strah. Na potu domov iz Šmohorja se je baje pretepal s součenci in ti so mu zagrozili, da ga bodo pretepli v šoli. Morda je bil ta strah vzrok njegovega dejanja. Značilen pa je vsekakor poskus samomora desetletnega fantka. — Naši marksisti se hudejejo vsled lepega shoda krščanskega delavstva, ki je bil na gori Oljki na binkoštni ponedeljek. Posebno še jih peče, ker sta tam nastopila kot govornika dva rudarja iz Zabukovce, katero imajo izključno za svojo posest. Pa so se začele odpirati nekaterim oči, ko spoznavajo lažnive nauke brezbožnega marksizma. — Dne 2. junija se odpelje skupina nekaterih župljanov z avtobusom k Mariji Pomagaj, na Bled in v Ljubljano.

Št. Jurij ob juž. žel. Podružnica absolventov kmetijskih šol v Sv. Jurju poziva vse absolvente iz celjskega okrožja, da se gotovo udeležijo sestanka, ki bo 30. maja ob pol 9 dopoldne v prostorih Kmetijske šole v Sv. Jurju ob juž. žel. Ker se bo obravnavalo v glavnem o kmetijski zbornici, se vabijo tudi vsi kmetje, ki bodo imeli možnost staviti svoje predloge. Absolvente kmetijskih šol pa nujno prosimo, da se tega sestanka udeležijo.

Sv. Rupert nad Laškim. Že smo se v resnici balli, da bomo letos utonili v blatu in neprestanem dežju, a ravno na Vnebohod Gospodov se je nebeško sonce milostno ozrlo na nas, prišla je k nam kar dvojna pomlad: v naravi in v naših srcih. S toliko zaželenimi sončnimi dnevi sta namreč prihitela k nam dva misijonarja od Sv. Jožefa nad Celjem, čč. gg. Klančnik in Zdravljic ter v štiridnevni duhovni vajah prinesla veselo pomladansko sonce in cvetje in veselje v duše naših Marijinih družb. Pozorno in vztrajno smo prisluškovali večno lepim resnicam naše vere, ki tako nepopisno tolaži človeško srce v sedanjih še vedno rastočih stiskah vsakdanjega trdega življenja. Pri evharističnem Bogu smo prosili moči in trdnosti v bojih duše in telesa. V nedeljo 9. maja pa smo se pri veličastni zahvalni pesmi zahvalili za vse duhovne dobrate neskončno dobrotljivemu Bogu in njegovim namestnikom, ki so prinesli vsem dobrim faranom toliko duhovne svetlobe, toplote in dušne sreče! — Naša mladina se pridno giblje. Prosvetno društvo je pod vodstvom neutrudljivo delavnega načelnika g. Turšiča priredilo pred kratkim gniljivo materinsko proslavo, fantje se pridno vadijo za tabor v Celju, tudi dekliški odsek podzveže noče zaostati! Vesel pomladanski duh je zavel med našo mladino. Bog daj vztrajnosti!

Radna pri Sevnici. Slovesno praznovanje Marije Pomočnice na Radni bo v nedeljo 30. maja s sledečim sporedom: ob 7 skupna sv. maša z nagovorom in sv. obhajilom, ob 10 pridiga in slovesna služba božja na prostem, ljudsko petje spremlja orkester. Po službi božji shod za sotrudištvu. Ob pol treh govor in procesija s kipom Marije Pomočnice. Po blagoslovu kratka akademija.

Peter Rešetar rešetari.

V čem je moč? Maček je rekel, da je sicer močna beseda: moraš, da je pa še močnejša:

Hlev mora biti prost kugel!

Pri okuženem oteletenju in nalezljivim nožnim katarjem uporabite prepričevalno od živino-zdravnikov priporočen »Bissulin«. Dobi se samo na odredbo živinozdravnika. Drži trajno, brez duha, nerazdražljiv. Najmanjši tovarniški zavitek 25 obvezil. Izdelovatelj: H. Trommsdorf Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

nočem. On nikakor ne more biti zastopnik Slovencev, ker mi imamo pregovor: Hočeš, nočeš, moraš!

Trojica. Razdružena opozicija v Jugoslaviji je končno določila tri ljudi, da bodo študirali, kako bi se napravil sporazum med tremi: Srbi, Hrvati in Slovenci. Ti trije možje so Srbi in upamo, da bo tako kmalu med njimi prišlo do sporazuma.

Pojdite! Slovenski pisani fašistični list »Pohod« je naslovil na nacionalistične voditelje pozav, da naj ustvarijo nacionalistično fronto, če pa te ne zmorejo, pa naj gredo. Torej, gospodje Kramer, Pucelj, Marušič, Puc in Pirkmajer — pojdite!

Za fašizem, proti fašizmu! Neki ognjevit pristajal jugoslovanskega fašizma v Mariboru je pozabil, da je dejansko zoper fašizem, ker je zbežal pred njim iz Italije. Kaj, ko bi se mu enkrat zgodilo, da bi pred jugoslovanskim zbežal spet kam naprej?

Kako bi prišel do denarja? Prijatelj bi rad imel posojilo, pa me vprašuje, če bi ga dobil. Hm, veš kaj, postani jud, dobiš ga gotovo!

Revolucija v Albaniji — trajala je 24 ur. Veste, je majhna država, pa majhna revolucija.

Analfabet. Pravijo, da je bil Toto, ki je napravil albanosko revolucijo, analfabet, to se pravi, da ne zna ne pisati ne brati, pa bo gotovo res, saj tudi revolucije ne zna speljati.

Nova rdeča vlada na španskem. Rdečkarji na španskem so zopet izvolili novo vlado. Presneto se jim mudi, da hočejo pred koncem priti še vsi na vrsto za ministrske stolčke!

Poseben vlak. Ne zadostuje več vagon, ne letalo, treba je kar poseben vlak, toliko se jih vozi med Rimom in Berlinom. In kljub temu ta poseben vlak ni bil za Evropo nič posebnega.

Stalinova mati. Za velikonočne praznike je šla tudi Stalinova mati v cerkev, ni mogla biti brez službe božje. Tiran Stalin pa ji je sporočil, da naj mu ne dela škandala in jo je poslal v daljno samotno vas zaradi tega. Saj je padel daleč od drevesa!

Nemčija je najela jutrovske cajtengarje. Te dni je šel poseben vlak iz Slovenije v Nemčijo, peljali so se sami znameniti cajtengarji iz uredništva »Jutra«, »Večernika«, »Kmetijskega lista«, »Delavske politike« itd. Nemčija hoče namreč objaviti vsaj tisoč takih »člankov« in še hujših, kakor je bil zločin na Javorju, pa nima takih specialistov kot so v Sloveniji.

Kod vodi prižigalna vrv? Vse je nabito, vse pripravljeno, zdaj samo še stikajo, kod vodi prižigalna vrvica in iščejo, kdo naj jo prižge. Pamet se je baje izselila iz Evrope.

Pri neredni stolici,

napihnjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja

FRANZ - JOSEFOVA

naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in taktisto pri otrocih.

Ogl. reg. S. br. 15485/35.

Poslednje vesti.

Politične novice iz drugih držav

Odstop predsednika angleške vlade. Predsednik angleške vlade Baldwin bo odstopil v petek in ga bo ob tej priliki imenoval kralj za grofa. Njegov naslednik Chamberlain bo še isti večer predložil kralju listo nove vlade.

Iz španske državljanske vojne. Nacionalistična letala so do nerabnosti poškodovala največjo rdečo križarko »Jaime I.«. Čete generala Molle prodirajo zmagovito proti Bilbao na severu. Upajo, da bo v španski državljanski vojni na pobudo in prizadevanje Anglije prišlo do premirja.

Razdelitev Palestine. Po angleškem načrtu naj bi prišlo do razdelitve Palestine. Židovski del naj bi postal dominijon angleškega imperija, arabski del pa bi pripadel prekjordanski vlad.

Domače novice

Skočila iz drvečega vlaka. Pri Pragerskem je skočila, ker ni pravočasno izstopila, iz drvečega vlaka 22 letna železničarjeva hči Marija Kores iz Sp. Jablane. Obležala je ob železnici s hudo poškodovano glavo in so jo oddali v bolnišnico.

Drava odtrgala splav. V Selnici ob Dravi je odtrgala Drava in je odnesla proti Mariboru splav lesnemu trgovcu Vinku Šarman. Splav so potegnili zadnjo nedeljo srečno h kraju v Studencih pri Mariboru.

100 letnica šole v Veržaju. Dne 27. maja je slavila šola v Veržaju svojo stoletnico.

Nesreča na cesti. Na državni cesti v Košakih pri Mariboru je odrekla 44 letnemu raznašalcu kruha Francu Skuga zavora na kolesu. Omenjeni je padel s kolesa in si je zlomil levo nogo.

Ogenj povzročil 40.000 Din škode. V Ješenci pri Račah je zadnjo nedeljo popoldne pogorela domačija posestniki Ani Kampuš, ki ima 40.000 Din škode.

Huda nesreča. Zadnjo soboto dopoldne se je zgodila v livarni na Muti huda nesreča. Pomožni delavec Ivan Reher, ki je bil zaposlen pri žerjavu, je zašel po nesreči z desnico med kolesje, ki mu je odtrgalo tri prste.

Obstreljen kurji tat. V Zrkovcah pri Mariboru je zalotil posestnik Kacjan v svojem kurniku tata, na katerega je oddal strel in ga je zadel v levo nogo nad kolenom. Zadet je Franc Brecl s Pobrežja, ki je posestnikom v Zrkovcah že pokradel krog sto komadov kokoši.

Otrok podlegel zastrupljenju z octovo kislino. Po naključju je dobil Franček Muravs iz Selnice ob Dravi steklenico z octovo kislino, iz katere je napravil krepek požirek. Hudo zastrupljenega otroka so prinesli v mariborsko bolnišnico, kjer mu ni bilo več pomoči.

Huda toča. Zadnjo soboto popoldne so doživeli v Rečici ob Savinji hudo nevihto s točo, katere je padlo za dva prsta na debelo. Vse žito in trave so zbite v tla. Toča je oklestila sadovnjake in uničila vrtove.

Vlomilec povzročil 2340 Din škode. Matilda Knoppova v Kosarjevi ulici v Mariboru je dne 24. maja s svojo kuharico na vrtu opravljala razna dela. Vlomilec je med tem prišel s ponarejenim ključem v stanovanje, iz katerega je odnesel zlatnine za 2340 Din.

Splavar utonil. Pri Sv. Marku niže Ptuja je utonil zadnjo soboto Badinov Lojze iz Selnice ob Dravi, ki je krmaril splave za Konrada Petrovič, posestnika iz Bukovcev pri Sv. Marku. Smrtno ponesrečen je bil vdovec, 50 let star in oče dveh otrok.

Silno neurje nad Belgradom in okolico. Dne 24. maja ob treh zjutraj je zadivjalo nad Belgradom in okolico strašno neurje, ki je povzročilo večmilijonsko škodo. Med nevihto je padala

Na obletnico proglasitve italijanskega imperija so tvorili v Rimu pred palačo Venezia, v kateri vlada Mussolini, častno stražo afriški jezdec na kamelah.

kakor jajce debela toča, ki je zbila vse mestne nasade in zasebne vrtove.

Eksplozija plina v stanovanju. V banovinski stanovanjski hiši v Ljubljani v Igriški ulici 3 je 24. maja v V. nadstropju v stanovanju učiteljice Albine Traven eksplodiral plin. Učiteljica je kuhala, plin je uhal skozi cev in povzročil nesrečo. Eksplozija je porušila tri stene sobe, uničila vso opremo in učiteljica je dobila hude opekline. Materialne škode je za 10.000 Din.

Pozor pred peronosporo! Banovinska kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru opozarja vinogradnike, da začnejo škropiti v obrambne namene proti peronospori na vinski trti. Porablja naj se tričetrt- do enoodstotna bordoška ali burgundska brozga. Poškropi naj se trste pravilno na spodnji listni strani in po kabrnkih s čim finejšim prskičem.

Slovenska krajina

Smrtno povožen. V Dobrovniku je bil 70 letni posestnik Jožef Boldizar tako hudo povožen od voza, da je kmalu po nesreči umrl.

Streljanje s tihotapci. Pri Grutovcih in Komorcih je zadela ob državni meji obmejna pa-

Italijanski letalec Pezzi se je povzpел 15.000 m visoko v letalu in je dosegel svetovni rekord. Na sliki vidimo letalca po doseženem rekordu.

trulja na tihotapsko družbo. Prišlo je do streljanja in eden od vojakov je bil zadet v trebuh. Obstreljenega so sicer takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je pa podlegel poškodb.

Izjalovljen naklep umora pred sodniki. Ana Petek, 23 letna posestnica iz Male Polane, je vzdrževala nedovoljeno razmerje s posestniškim sinom Jožefom Magdič, medtem ko je bil njen mož Ignac v Franciji na sezonskem delu. Pred vrnitvijo moža sta zaljubljenca sklenila, da bosta vrnivšega na vsak način spravila s pota. Ana Petek je nagovarjala sosedovega sina Antona Vinčeca, naj ustrelj njenega moža, mu je dala možev samokres ter mu je obljubila kot nagrado še možovo kolo. Vinčec je obdržal samokres, nakane Petkove pa je razodel nekemu znanцу in ta je poskrbel, da je prišlo vse v javnost in so ta žalostni slučaj obravnavali 22. maja pred mariborskim sodiščem. Petkova je bila obsojena po priznanju na 13 mesecev robije. Magdič bo prejel plačilo, ko se bo vrnil s sezonskega dela iz Francije.

Prireditve

Vzidanje Slomškovke spominske plošče v Rogaški Slatini. V nedeljo 30. maja se odkrije v hiši, kjer je stanoval kot gost škof Anton Martin Slomšek, spominska plošča. Spored je sledeč: ob devetih služba božja v kapeli sv. Ane, nato pred hišo zdraviliškega ravnateljstva odkritje plošče z nagovori, petjem Slomškovega prosvetnega društva in s pesmijo »Preljubo veselje« tamošnje šolske mladine ter zaključkom z državno himno. Vabimo, da se udeležite te proslave!

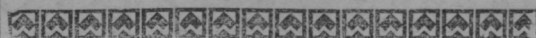
Romanje na Brezje. Na razna vprašanja glede romanja na Brezje sporočamo, da bomo v tem letu zopet priredili skupno romanje, in sicer v dneh 24. in 25. julija. Pravočasna navodila bomo kmalu objavili.

Tabor v Petrovčah. Fantovski odseki prosvetnih okrožij Celje, Laško, Sv. Jurij, Vojnik in Žalec priredijo 13. junija v Petrovčah pri Celju svoj veliki tabor. Bo sv. maša s pridigo in nato na prostem zborovanje mož in fantov. Po slovesnih večernicah bo nastop športnikov.

Sv. križ nad Mariborom. Proslava 20 letnice majniške deklaracije se vrši pri nas na sledeči način: V soboto 29. maja zvečer bomo zažgali po naših hribih in vrhovih kresove, ki naj bodo daleč vidna priča, da živi pri nas zavedno domoljubno ljudstvo. V nedeljo 30. maja pa se vrši proslava takoj po službi božji na prostem pred cerkvijo. Na sporedu je govor, petje in deklaracije. Križančani, udeležite se proslave v velikem številu!

Rečica ob Savinji. Proslava majniške deklaracije se vrši za kraje Rečica, Mozirje in Nazarje skupno v nedeljo 30. maja popoldne pred samostansko cerkvijo v Nazarjih. Ob pol treh pete litanije in ljudsko petje v cerkvi. Po končanem opraviilu pred cerkvijo govori, deklaracije, godba, skupno petje cerkvenih zborov in drugo. Na predvečer, v soboto, naj zagore kresovi po naših hribih in gričih. Vsi iskreno vabljeni!

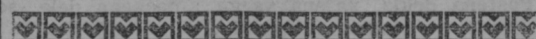
Galicija pri Celju. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo 30. maja pod župnijskim kozolcem v Galiciji ob treh popoldne dve lepi

Za sv. birmo —

molitvenike in rožnivence v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj.

Kupujte katoliške molitvenike v katoliških knjigarnah.

Mnoge kožne bolezni

imajo večkrat povsem nedolžen vzrok, ker večkrat ni nič drugega kot posledica neredne prebave. Z odstranitvijo vzroka te bolezni izginejo posledice. Zato je treba stalno skrbeti, da ne trpite na zaprtju. Na vsem svetu se ceni in uporablja Krušen sol, katera drži notranje organe v redu, da pravilno in redno funkcionirajo. Krušen sol je priporočena od zdravnikov. Zato začnite s kuro Krušne soli.

Originalna steklenica se dobi v apotekah, stane samo 45 Din in je tako izdatna, da zadostuje za tri mesece, a mala 27 Din.

Oglas reg. S. br. 29.613/35.

igri: »Krivica in dečota«, resna igra v treh dejanjih, in »Trije tički«, burka v dveh dejanjih.

Hrastnik. V nedeljo 30. maja bo za naš delavski revir velik praznik. Na dan, ko bo ves slovenski narod obhajal obletnico majniške deklaracije, bo v naši novi cerkvi Kristusa Kralja blagoslovitev in intronizacija slike Kristusa Kralja. Ko je bila 29. novembra 1936 cerkev blagoslovljena, slika še ni bila dovršena. Njeno mesto je zavzemal dosedaj nad glavnim oltarjem velik križ. Slika je mojstrsko delo akad. slikarice g. Elze Piščančeve. Vse dobrotnike naše cerkve Kristusa Kralja, ki so pripomogli s svojimi milodari, da se je cerkev zgradila, vabimo, da se udeležijo tega ustoličenja slike Kristusa Kralja v naši cerkvi sredi delavskih domov. Isti dan bo Kristus Kralj vidno zakraljeval na podobi pod črnimi rovi v svojem svetišču, da bo čuval slovenski narod zmot brezboštva in komunizma. Slovesnost blagoslovitve bo izvršil in imel slovesno sv. mašo v navzočnosti uglednih cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov mil. g. stolni dekan dr. Franc Cukala. Pričetek slovesnosti bo ob pol desetih. Pred tem znamenitim dnevom bo pa tridnevna priprava duš, katero bo imel priznani naš frančiškanski misionar g. p. Odilo Hajnšek. Kristus mora kraľjevati!

Dva tisoč mož in fantov pri Materi božji na Ptujski gori

Tolike množice samih fantov in mož to starodavno božjepotno svetišče že dolgo ni videlo kakor v nedeljo 23. maja ob taboru fantov in mož

Člani raziskovalne nemške komisije glede v Lakenhurstu ponesrečenega zrakoplova »Hindenburg«. Na sliki vidimo: dr. Eckenerja, ki je vodja nemških zrakoplovnih podjetij, dr. Dürra in Breithaupt, podpolkovnika pri nemškem letalskem ministrstvu.

CIRILOVA KNJIGARNA V MARIBORU priporoča nove knjige:

- Dr. Jaklič Franc: Svetla pot, vez. 48 Din.
 Dr. Strmšek Pavel: Kratek pregled svetovne književnosti, broš. 10 Din, vez. 18 Din.
 Petančič Davorin: Igrski vodja, ideologija igrskega vodstva, broš. 40 Din.
 Dr. Lenček Ignacij: Problemi filma, Pij XI. o kinu, »Naša pot« XII. zv., 10 Din.
 Seigerschmied: Dobri Zveličar, Vrtnice za leto 1937, broš. 16 Din, vez. 23 Din.
 Devetdnevica v čast Svetemu Duhu, broš. 2 Din.
 Kästner: Emil in detektiv, vez. 36 Din.
 Weiser: Najmlajši poročevalec, vez. 45 Din.
 Dr. Dragaš: Otrok v šolski dobi, broš. 36 Din, vez. 44 Din.
 Breme-Tominč: Od življenja strta, izpovedi otroka, broš. 26 Din, vez. 40 Din.
 Dickens-Župančič: David Copperfield, II. del, vez. 80 Din.

Slomšekovega fantovskega okrožja v proslavo stoletnice knjige »Življenja srečen pot«. Vključ temu, da vreme ni kazalo baš najbolje, so se v zgodnjem jutru zgrinjale številne kolone peš, z okrašenimi kolesi in avtomobili. Najlepše so se pač odrezali fantje iz ptujskega okraja. V mlado jutro so zavirali številni prapori, tudi oni, katerih že dokaj let nismo videli. Ob pol desetih se je razvil proti cerkvi dolg sprevod, štiristop za štiristopom, vmes pa godbi iz Sv. Vida in Sv. Marka pri Ptuj. Pred cerkvijo se je priključila sprevedu tudi duhovščina z mil. proštom Greifom iz Ptuja. Velikastna in prostorna cerkev je bila skoraj do zadnjega napolnjena s samimi fanti in možmi. Na prižnico je stopil p. Marijan Gojkošek ter v navdušeni besedi prikazal Brezmadežno kot najboljšo Mater in zaščitnico ter Slomška kot kašipot slovenskim fantom. Pontifikalno sv. mašo je ob številni asistenci daroval mil. g. proš iz Ptuja. Med sv. mašo so fantje peli ljudske cerkvene pesmi.

Slavnostno zborovanje se je vršilo na trgu pred cerkvijo. Zborovanje je otvoril in vodil g. Geratič iz Maribora, ki je poudaril, da hoče slovenska mladina biti slovenska in katoliška po Slomškovem vzoru. Uvodoma je pozdravil zastopnika cerkvene oblasti mil. g. prošta Greifa iz Ptuja ter zastopnika državne oblasti g. okrajnega načelnika dr. Vidica iz Ptuja. Odpeslani sta bili pozdravni brzojavki prevz. g. škofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču in voditelju slovenskega naroda g. notranjemu ministru dr. Antonu Korošcu. Brzojavki sta bili sprejeti z največjim navdušenjem. — Kot slavnostna govornika sta nastopila tajnik PZ č. g. Camplin iz Maribora in g. dr. Ciril Žebot. Vmes so spregovorili pozdravne besede fantje posameznih dekani.

Ob koncu je godba intonirala himno »Povsod Boga«, katero je ves mogočen zbor navdušeno zapel. Ob dveh popoldne so bile šmarnice in blagoslov z Najsvetejšim, nakar je bil skupen odhod. Med petjem litanijs se je ponovno uvrstila fantovska armada ter med gromkim odpevanjem in vihranjem praporov odšla do kapele ob križišču cest, kjer je bil razhod. Še enkrat je zadonela himna slovenskih fantov, še en živeli, na svidenje — in fantje so se razšli trezno in disciplinirano ter nesli ogenj navdušenja na svoje domove, kjer bo gorel naprej ter ogreval še ostale, ki še hladni stojijo ob strani.

Dopisi

Št. Janž pri Velenju. Kmečki pokret se pri nas naglo širi. Naši kmečki ljudje se resno zavedajo, da je njihova rešitev v današnjih težkih časih v močni organizaciji, to je v Kmečki

zvezi. Kri nas se je lani oktobra ustanovila krajevna kmečka zveza za občino in župnijo šent Janž. Odbor je zelo delaven in agilen in se že lahko gleda na dosežene uspehe. Da imajo naši ljudje tudi smisel za stanovsko organizacijo in izobrazbo kmečkih ljudi, je pokazalo kmečko zborovanje 25. aprila, ki ga je vodil g. Janez Brodar kot načelnik Kmečke zveze iz Ljubljane. Na tem zborovanju je bilo navzočih nad 200 kmečkih ljudi, ki so pazljivo poslušali g. Brodarja, ki jim je poudaril, kakšen pomen ima kmečka zveza za kmeta. Kajti vsi stanovi so danes organizirani, samo kmet ni, ki je steber države. Ker danes posameznik ne pomeni nič in je le v skupnosti moč, bodo tudi le potom svoje stanovske organizacije kaj dosegli. Zato naj velja za nas kmete geslo: Organizirajmo se v Kmečki zvezi!

Loče pri Solčjanah. Na izkrivljenje dejstev po »Jutru« kratko ugotovimo naslednje: Pevski zbor »Slovane«, sestojč večinoma iz samih kmečkih fantov, kateri žrtvujejo nekateri celo uro hoda v Loče k vajah v slabem zimskem vremenu, je pokazal presenetljiv uspeh s prireditvijo več koncertov doma in drugod. Tako se razlikuje delo od društva na papirju. Kdo je prišel in prinesel našo lepo pesem med narod in kdo je ostal v gostilni? »Jutro« z dne 16. maja proslavlja materinski dan kot delo zmage. Ni bilo nobenega presenečenja, udeležencev malo, gajenosti pa še manj. Prireditve ne bomo kritizirali, naj zadostuje izjava udeležencev, da bi se za ta denar lahko kaj več nudilo. Na deželi ima dinar veliko ceno. Take skromnosti si lahko privoščijo vsaka vas, kjer je kak učitelj. — Ustanovili smo si »Prosvetno društvo Slomšek«, ki je vprizorilo že par lepih vzgojnih iger s kmečkimi fanti in kmečkim osebjem sploh, da so se »purgarji« čudili, da kmet sploh zmore kaj takšnega. Želimo novemu društvu največ uspeha v dobrobit in napredek našega ljudstva, osobito naše mladine!

Obhajilne podobe!

Naj bo še tako huda kriza, na najboljši dan svojega življenja naj ima vsak človek trajen spomin! Zato priporočamo gg. duhovnikom, šolam in tudi staršem, da preskrbijo otrokom spominsko podobo na 1. sv. obhajilo. Posrečilo se nam je dobiti zelo lepe in cenene slike:

- Male podobice 100 komadov Din 12.—.
 Velikost 19×14 cm po Din 1.—.
 Velikost 20.5×14 cm po Din 1.50.
 Velikost 22×14.5 cm po Din 1.75.
 Velikost 28×18 cm po Din 2.—.
 Velikost 27×17.5 cm po Din 2.25.
 Velikost 28×19 cm po Din 2.50 in Din 3.—.
 Velikost 39×25 cm po Din 3.— in Din 5.—.
 Vse slike so umetniške, lepo in okusno barvane, imajo slovenski napis.

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Sprejem pridnega, poštenega majerja. Vošnjak, Ptuj, Panonska 8, I. 798
 Poštena dekla, vajena vsega kmečkega dela, se sprejme. Naslov v upravi. 787

Veleposestvo išče zanesljivo in vestno deklo, ki bi imela tudi veselje do živine. Naslov v upravi lista. Nastop službe lahko takoj. 794

Vajenko v kuhinjo, kjer se kuhajo prvovrstna jedila, sprejme čez poletno letovišarsko sezono »Hotel Zanier«, Sv. Pavel pri Preboldu. 786

Sprejem učenca za krojaško obrt. Salon Dvoršak, Koroška cesta 49, Maribor. 776

Sprejme se majer s šestimi delovnimi močmi, vinogradniški strokovnjak. Naslov pove uprava. 783

POSESTVA:

Prodam zidano hišo, tri stanovanja, za 27.000 Din. Pekre 88, Limbuš, Rudolf Redošek. 793

Zaradi oddaljenosti domačije prodam lepo posestvo, okoli 50 oralov, bližina Guštanja, v lepi legi, z gozdom, sadonosnikom, travnikom in njivami. Hišno in gospodarsko poslopje je dobro ohranjeno. Hedl Jos., Marenberg. 795

Prodam lep travnik čez dva orala, se tudi parcelira. Vpraša se: gostilna Klug, Pesnica. 789

Prodam posestvo, sadonosnik, njive, vinograd, travnik, gozd, v lepi legi, izmera 10 oralov, cena 60.000 Din. Franc Jožefa Slanič, Rogoznica 20, pošta Sv. Barbara pri Mariboru. 725

Prodam posestvo, tri orale, Lorenčič Jožef, Sp. Duplek 70, Vurberg. 777

Posestvo blizu Fram, 20 oralov, ugodni plačilni pogoji, se prodaja. Naslov v upravi. 785

Proda se nova hiša, ima mesečni donos; zamenjam tudi za posestvo, samo nekaj gotovine. Natančnejša pojasnila daje: Matilda Pek, Kralja Matjaža ulica 11, Studenci pri Mariboru. 784

Oglas! Posestvo 24 oralov, tri orale krasnega gozda, drugo sadonosnik, travniki in njive, poslopja vsa zidana, vse z opeko krito, se z viničarijo vred prodaja v Partinju št. 168, p. Sv. Jurij v Slov. goricah. 756

RAZNO:

Štiri leta starega fanta dam za svojega. Potrč, Ložane 17, Sv. Marjeta ob Pesnici. 792

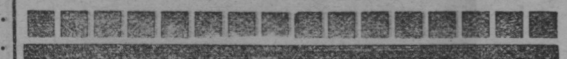
Ne pozabite obiskati starinarne, Koroška c. 10. Tam dobite vseh vrst ostankov meter od 4.50, srajce, predpasnike, spodnje in vrhne hlače, obleke, moške čevlje, staro perilo, tri omare, plišast divan, stole. 797

Posteljne odeje, samo z belo vato, res dobro prešite (domač izdelek), od 70 Din naprej, zglavniki od 30 Din naprej, tuhe, izgotovljeno posteljno perilo, koe, slamarice, perje in puh vedno v veliki izbiri pri A. Stuhec, specialna trgovina, izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stalna 5. 796

Platnene in druge čevlje dobite ter vse potrebščine kupujte v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 791

Kotla za kuhanje žganja in perila, bakrene brzo-parilnice Alfa, obenem tudi s pripravo za kuhanje žganja, brizgalnice za vinograde, si nabavite po ugodnih cenah pri Jakobu Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg 4. 788

Oba sta zadovoljna z uro, kupljeno pri grajskem urarju Janu v Mariboru. 780

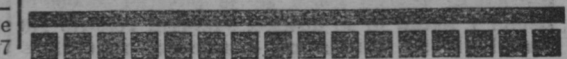

Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
novi vozni red!

Veljaven od 21. maja 1937.

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

za
spomladanska
zdravljenje

ZDRAVILNI

ČAJ

PLANINKA

Reg. br. 2007/32.

MALA OZNANILA

RAZNO:

Poizkusite enkrat kupiti trpežno blago za perilo meter od 5 Din naprej, cvrnato blago za domače obleke, meter od 6 Din naprej, in vse, kar rabite, ker najugodnejše dobite le v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. Zaloga vsakovrstne moke! 735

Trgovina z ostanki vseh vrst blaga in oblek, predpasnikov. Rotovski trg 4, Maribor. 759

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 Din. Dnevna razpošiljatev. Drogerija Ivan Pečar v Mariboru, Gosposka ulica 11. 533

Zidni ščitniki (krasne slike), preprodajalci popust — največja izbira v Tiskarni sv. Cirila. 536

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, diako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 536

Cement, glasovito Bohnovo strešno opeko, koruzo, banatsko pšenično moko, manufakturno in špecerijsko blago na veliko in malo, nudi po izredno ugodnih cenah E. Zdolšek, trgovina z mešanim blagom, Sv. Jurij ob južni železnici. 428

Papirni krožniki vseh velikosti v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj. 481

248 **URE**
od Din 85.— naprej.
Budilke
Din 89.—.
Urarska in zlatarska popravila za 50% cenejša. —
Steklo Din 2.—, pero Din 12.—
Generalna popravila od Din 20.— do 25.— samo pri
Karl Ackermann-u
Ptuj, Krekova ulica 1.
Kupim staro zlato in srebro.

KOLESA

Styria, Ipag, izd. Puch, Premier, Legnano, Volsit, Perla

so kolesa, odgovarjajoča Vašim potrebam. Dobite jih po ugodnih cenah pri

Justin Gustinčič, Tattenbachova 14, Maribor, z mehanično delavnico in zalogo rabljenega železa, strojev itd.

Čitajte
in
širite
„NEDELJO“!

»MOSTIN« za napravljjanje izvrstne domače pijače. Steklenica po Din 20. Drogerija J. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 462

Papirne vrečice raznih velikosti tudi posamezne komade prodaja Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj. 481

Krapinske toplice

Izredni uspehi zdravljenja revmatizma, protina, išiasa, ženskih bolezni itd. Radioaktivne terme in blato 43°C. Sezona od sredine aprila do sredine oktobra. Znižane cene, znatni popusti za čas pred in po sezoni. Pavšalno zdravljenje. Železniška postaja Zabok-Krapinske Toplice, od tam zveza z avtobusom. Brezplačen železniški povratek. Zahtevajte prospekte!

Čevlii
dobro ročno delo

ZENSKI nizki, črn boks	70	MOŠKI nizki, črn boks	70
ZENSKI visoki, črn boks	93	MOŠKI delavski, podkovani	89
MOŠKI gorski, dobro podkovani	137	SANDALI ženski in moški	50

Stermeeck
CELJE 24

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Prodam divan, kredenco s temno marmorno ploščo, sedežno kopalno banjo s pečjo, tri sodčke 30, 56, 60 litrov, stekleno posodo 25 litrov, ročno kovinasto stiskalnico, samotno železno peč (kasperl), fotografski aparat 13/18 s priborom, tudi za bukova drva. Maribor, Stolna 7, I. nadstropje, levo. 778

Ležalne stole v vseh velikostih, rolete-samovijalci, nudi najceneje Novak, Koroška 8. 712

Kupimo mehke les na panju, večje in manjše komplekse ali tudi gozdna posestva. Ponudite takoj na: Jugofruct, Celje, Poštni predal 108. 778

Za birmanke

Mongol svila po 18 Din pri 517

Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Od 5. do 14. junija 1937

XVII.

Ljubljanski velesejem

40. razstavna prireditel

Železniška izkaznica za polovično vozino se dobi pri blagajnah železniških postaj za Din 2.—. Velesejmske legitimacije se izdajajo pri blagajnah na velesejmu. — Sejmišče obsega 40.000 m². Preko 600 razstavljalcev iz 14. držav. Posebne razstave: Lovska, gospodinska pohištvena, avtomobilska, male živali. Modna revija z varietejem. — Veliko zabavišče. — Koristno — prijetno.

BIRMANCI!

Najlepše obleke, klobuke, perilo, čevlje itd. nudi ugodno

Konfekcija

JAKOB LAH,
MARIBOR

Glavni trg 2

Nogavice in perilo v veliki izbiri priporoča po tovarniških cenah — tovarniška zaloga

H I F

Maribor, Aleksandrova cesta 24. 593

Kupujte pri naših inserentih!

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ZIVLJENJE

KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Oglasil ČATEŠKE TOPLICE

v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

pošta Brežice, železniška postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelec v Dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra, v pred- in posezoni znatni popusti. Zahtevajte prospekt! — Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolezni: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevralgčno trganje, kronični katarji, ženske bolezni itd. 633

Za mesec junij

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Jezusovo	cm	20	30	32	35	40
Din	20.-	65.-	30.-	35.-	37.-	40.-
cm	40	45	50	55	65	90
Din	65.-	75.-	70.-	100.-	155.-	310.-
Srce Jezusovo z razpetimi rokami	cm	22	25	30	40	
Din	55.-	80.-	100.-	90.-	130.-	120.-

Pri naročilu napišite velikost in ceno. — Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gospodarska ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
Stanje hranilnih vlog Din 53.000.000.—.